Limburgs Parlement

provincie limburg

Concept Notulen Statenvergadering van 5 februari 2021

INHOUDSOPGAVE
Notulen 5 februari 2021

	Presentielijst	**Pagina 5**
1	**Opening, mededelingen voorzitter en vaststelling agenda**	**Pagina 7**
2	**Spreekrecht externen**	**Pagina 8**
3	**Vragenuur**	**Pagina 8**
4	**Notulen**	**Pagina 8**
5	**Voorraadagenda**	**Pagina 8**
6	**HAMERSTUKKEN**	**Pagina 8**
6.1	**Bekrachtiging geheimhouding opgelegd aan Provinciale Staten**	**Pagina 8**
6.1.1	**P-20-025 Bekrachtiging geheimhouding notulen van de besloten Statenvergadering van 13 november 2020 (PS 2021-2699)**	**Pagina 8**
6.1.2	**G-21-001 Bekrachtiging geheimhouding inzake Inventarisatie Financiële Schadestaat (stand per 5 januari 2021), brief GS van 15-1-2021 (GS 2021-1539)**	**Pagina 9**
6.1.3	**G-21-002 Bekrachtiging geheimhouding Stand van zaken emailcorrespondentie per 14 januari 2021 13.00uur, brief GS van 20-01-2021 (GS 2021-1643)**	**Pagina 9**
6.1.4	**CORRECTIE G-21-004 Bekrachtiging geheimhouding inzake de deelneming in Brightlands Venture Partners Fund IV, brief GS van 12-01-2021 (GS 2021-1377)**	**Pagina 14**
6.2	**P-21-001 Statenvoorstel Reglement van Orde Referendumcommissie Provincie Limburg 2021, Statenvoorstel van het Presidium (PS 2021-2569)**	**Pagina 14**
6.3	**P-21-002 Statenvoorstel van de Controlecommissie inzake Rapport onderzoek Leerervaringen en aandachtspunten POL2014 i.r.t. Omgevingsvisie 2020 (Onderzoek POL Omgevingsvisie), van 8-1-2021 (PS 2021-761)**	**Pagina 14**

6.4	**CORRECTIE G-20-084 Statenvoorstel Versterking Natuurwetenschappen in Limburg voorstel tweede fase, subsidie tweede tranche, brief GS van 8-12-2020 (GS 2020-48905)**	**Pagina 15**
6.5	**G-20-078 Statenvoorstel Plan van aanpak Invasieve exoten brief GS van 17-11-2020 (GS 2020-45403)**	**Pagina 15**
7	**BEHANDELSTUKKEN**	**Pagina 15**
7.1	**P-21-003 Statenvoorstel Actualisering Reglementen en Verordeningen 2021 (PS 2021-2583)**	**Pagina 15**
7.2	**G-20-082 GEWIJZIGD Statenvoorstel Sturing in Samenwerking 3.0 het strategisch investeringsbeleid en uitvoeringskader, brief GS van 26-1-2021 (GS 2021-2235)**	**Pagina 18**
7.3	**CORRECTIE G-21-003 Statenvoorstel inzake "Kenbaar maken van wensen en bedenkingen omtrent het deelnemen in een entiteit t.b.v. Brightlands Venture Partners Fund IV", brief GS van 12-1-2021 (GS 2021-890)**	**Pagina 34**
7.4	**G-20-070 Gewijzigd Statenvoorstel Vaststellen Gedragscode Integriteit Gedeputeerde Staten Provincie Limburg 2021 (PS 2020-2736)**	**Pagina 38**
8	**Moties vreemd aan de orde van de dag**	**Pagina 50**
9	**Sluiting**	**Pagina 59**

Presentielijst van de leden van Provinciale Staten van Limburg voor de vergadering van 5 februari 2021

Voorzitter
Bovens, drs. Th.J.F.M.
Frische, drs. G.H.C.

Statengriffier
Pregled, mr. A.O.J.

Leden	**Partij**
Aanwezig:	
Berghorst, mevrouw mr. A.	PvdA
Bosch, M.Th.	PVV
Caldenberg, M. van	SP
Claassen, drs. R.A.B.	PVV
Depondt-Olivers, mevrouw M.L.H.	CDA
Driessen, R.B.	Forum voor Democratie
Ernst, R.A.M.M.	PVV
Franssen, R.J.H.	LOKAAL-LIMBURG
Frische, drs. G.H.C.	CDA
Heldens, ing.T.M.	VVD
Hermans, L.J.	PVV
IJpelaar, W.A.J.	CDA
Jenneskens, MA, mevrouw M.T.P.	D66
Jetten, mevrouw T.G.M.	GroenLinks
Kerseboom, mevrouw S.	Forum voor Democratie
Lodewijks, drs. A.J.V.C.	VVD
Loomans, ir. P.J.M.	Partij voor de Dieren
Megens, B.J.M.H.	PVV
Nijskens, H.L.M.	VVD
Reuser, J.A.A.M.	Samen Voor Limburg
Schuuring, mevrouw L.A.	PvdA
Smeets, B.B.P.M.	Samen Voor Limburg
Thewissen, drs. M.W.	Samen Voor Limburg
Vervuurt, ir. M.	D66
Vincken, drs. N.J.H.M.	Samen Voor Limburg
Wageningen, J. van	D66
Werrij-Wetzels, LLM, mevrouw M.	CDA
Westen	GroenLinks
Afwezig	
Absil, mevrouw drs. M.G.J.A.C.	CDA
Baneke, P.D.	GroenLinks

Bastiaans, L.H.	VVD
Bijnen, H.M. van	PVV
Claessens-Schepers, mevrouw Y.M.	SP
Fischer-Otten, mevrouw A.M.J.N.	50PLUS
Geraats, J.M.L.	PvdA
Jiménez Hastenrath, mevrouw C.L.	PVV
Kuntzelaers, J.J.M.	PvdA
Linden, H.M.V. van der	LOKAAL-LIMBURG
Mertens, mevrouw mr. K.G.M.	GroenLinks
Meziani, A.	CDA
Palmen, BBA, mevrouw E.E.C.	CDA
Plusquin, mevrouw P.S.M.L.	Partij voor de Dieren
Straus, mevrouw drs. K.C.J.	VVD
Valk, MCDM, ing. R.E. van der	SP
Voncken-Janssen, mevrouw ing. I.D.A.M.	CDA
Westhoff, R.J.H.	Forum voor Democratie
Wolters Gregorio, J.	SP

Het college van Gedeputeerde Staten
Akker, LLM, dr. J.P. van den
Bovens, drs. Th.J.F.M.
Brugman-Rustenburg, mevrouw C.
Burlet, MBA, R.J.H.
Dritty, A.
Housmans, R.W.P.E.
Koopmans, G.P.J.
Mackus, H.J.H.

Notulist
Het Notuleercentrum

1. Opening, mededelingen voorzitter en vaststelling agenda

De voorzitter: Ik verzoek u plaats te nemen, dames en heren. Dames en heren, ik open deze vergadering en ik verzoek u allen om te gaan staan. Aan het begin van deze vergadering waarin wij samenkomen om de belangen van de provincie Limburg en haar inwoners te dienen spreken wij de hoop uit dat onze arbeid vrucht zal dragen. Mogen wij kracht en inspiratie putten uit onze geloofs- en levensovertuiging met de juiste waardering voor elkaars mening. Dat is onze bede aan God of aan elkaar. U kunt plaatsnemen. Dames en heren, van harte welkom in deze vergadering van Provinciale Staten, ook de mensen die thuis met ons meekijken allen en ook de Statenleden die elders in het gebouw deze vergadering nog bekijken maar dat kunnen er niet veel zijn want volgens afspraak zijn wij met alleen met het quorum aanwezig. Dan kijk ik altijd naar het quorum maar dat is ook quorum. Dus samen zijn wij het quorum zoals dat geval is. Afmeldingen voor vandaag zijn in ieder geval ontvangen vanuit PS-zijde van mevrouw Fischer. Dan zijn er een aantal verjaardagen deze week. Die ga ik niet allemaal noemen maar die zijn ook allemaal via social media langsgekomen, maar iedereen die jarig is geweest vanaf de laatste vergadering, want het zijn er een stuk of vier of vijf, allen van harte gefeliciteerd. Dan komt ook nog de heer Franssen binnen en dan is het sowieso 25 mensen. Dus dat is helder. Komt u binnen. Nee, komt u binnen. Het is goed. Dames en heren, indien een verzoek tot hoofdelijke stemming wordt ingediend dan zal die hoofdelijke stemming starten bij een bepaald Statenlid. Dan trekken we altijd even een nummertje en het Statenlid dat het dichtst bij nummer 35 zit kan dan de stemming openen. En dat is?

Griffier Pregled: De heer Smeets zou dat zijn.

De voorzitter: De heer Smeets zou dat zijn. Dan met uw welnemen de vergaderorde. Het quorum heb ik het net over gehad. Bij de beraadslagingen zo dadelijk is het quorum niet noodzakelijk. Dan hoeven slechts de woordvoerders aanwezig te zijn. De overige Statenleden verzoek ik derhalve bij de stukken waar beraadslaging over plaats zal vinden om niet aanwezig te zijn in deze zaal. De beraadslagingen kunnen dan via de livestream gevolgd worden in de feestzaal hier beneden. Daar zijn ook op voldoende afstand de tafeltjes gesitueerd. Voor de besluitvorming aangaande de hamerstukken is het quorum vereist. Dus bij de hamerstukken is het in deze zaal met deze 25 mensen natuurlijk wel vereist om aanwezig te zijn. Nadat er een agendapunt geweest is dat er gechangeerd moet worden, zal ik de vergadering even schorsen om dat op een ordentelijke wijze te laten verlopen en ik verzoek u dan ook de mondkapjes te dragen als u de zaal verlaat en de zaal binnenkomt. Voor zowel PS als GS geldt dat bij de stemverklaringen en andere zaken de stukken kunnen worden gedaan vanaf het spreekgestoelte en de interrupties uiteraard vanuit de interruptietafel. Ik moet u zeggen dat in de agendacommissie ook samen is afgesproken, en dat heeft volgens mij het Presidium ook geaccordeerd, dat wij per Statenvoorstel, per woordvoerder, maximaal vijf keer een interruptie zullen toestaan. Dat geldt ook, maximaal vijf keer, voor de portefeuillehouder, als die zou willen interrumperen. De voorzitters worden geacht daarop te letten. Dus wij turven iedere keer als iemand aan de interruptiemicrofoon komt. Eventuele stemverklaringen bij de hamerstukken die kunnen vanaf de zitplaats worden gedaan. De lunch zal straks vanaf de Grote Staat worden geserveerd in die zin dat u het daar kunt ophalen en dan kunt u in de voor de fracties gereserveerde ruimtes de lunch nuttigen. Dan mag ik nog mededelen dat bezoekend publiek niet is toegestaan in het gebouw met uitzondering van de vertegenwoordigers van de pers en daarvan mag ik zeggen dat mevrouw Peeters voor de laatste keer aanwezig is als Statenverslaggeefster en ik wil haar vanaf deze plaats hartelijk danken voor de belangstelling en alle zaken die u de afgelopen jaren bij ons heeft gevolgd. Ik hoop

dat wij een beetje aan uw verwachtingen hebben kunnen voldoen hier in deze zaal. Ik weet niet of de opvolger er ook al is. Ja, u krijgt zelfs applaus. De opvolger is de heer Hensels. Dan stel ik voor ook voor hem te klappen. Dat kan helpen zou ik zeggen. Mijnheer Hensels, van harte welkom ook in deze zaal. Aan de orde is de agenda. Ik stel voor om de gewijzigde conceptagenda van vandaag vast te stellen. Kan dat met algemene stemmen gebeuren? Dat is het geval. Aldus besloten.

2. Spreekrecht externen

De voorzitter: Agendapunt 2 is het spreekrecht externen. Er heeft zich niemand aangemeld. Dus ook dat agendapunt is achter de rug.

3. Vragenuur

De voorzitter: Dan kom ik bij het vragenuur. Er is ook geen verzoek voor het vragenuur ingediend. Ook dat agendapunt is daarmee afgehandeld.

4. Notulen

De voorzitter: Dan kom ik bij de notulen. De Provinciale Staten wordt gevraagd om de notulen van de besloten vergadering van 13 november en de openbaar Statenvergaderingen van 25 september, 2 oktober, 5 oktober, 6 november, 9 november en 16 november ongewijzigd vast te stellen. Is dat naar uw wens ook het geval? Dan kan ik dat met algemene stemmen ook accorderen en inderdaad besluiten.

5. Voorraadagenda

De voorzitter: Dan kom ik bij de voorraadagenda. Provinciale Staten wordt voorgesteld om de voorraadagenda ook ongewijzigd vast te stellen en dat kan. Aldus besloten.

6. HAMERSTUKKEN

6.1 Bekrachtiging geheimhouding opgelegd aan Provinciale Staten.

De voorzitter: Dan kom ik bij u al aan agendapunt 6. Dat is de bekrachtiging geheimhouding opgelegd aan Provinciale Staten. Dat zijn er een aantal en die lees ik een voor een voor.

6.1.1 P-20-025 Bekrachtiging geheimhouding notulen van de besloten Statenvergadering van 13 november 2020 (PS 2021-2699)

De voorzitter: Dan kom ik eerst bij 6.1.1. Dat is P-20-025, de bekrachtiging geheimhouding notulen van de besloten Statenvergadering van 13 november 2020. Ik constateer dat dat met algemene stemmen kan worden aanvaard. Dat is het geval. Aldus besloten.

6.1.2 G-21-001 Bekrachtiging geheimhouding inzake Inventarisatie Financiële Schadestaat (stand per 5 januari 2021), brief GS van 15-1-2021 (GS 2021-1539)

De voorzitter: Dan komt 6.1.2, G-21-001, de bekrachtiging geheimhouding inzake de inventarisatie Financiële Schadestaat, de stand van 5 januari 2021, de brief GS van 15 januari jongstleden en hier constateer ik ook dat dat besluit met algemene stemmen kan worden aanvaard. Dat is het geval. Aldus besloten.

6.1.3 G-21-002 Bekrachtiging geheimhouding Stand van zaken emailcorrespondentie per 14 januari 2021 13.00 uur, brief GS van 20-01-2021 (GS 2021-1643)

De voorzitter: Dan kom ik bij 6.1.3, G-21-002 bekrachtiging geheimhouding stand van zaken emailcorrespondentie 14 januari 2021 13.00 uur, brief van GS van 20 januari jongstleden en daar wil ik iets van constateren, maar daar staat een interruptie.

De heer Claassen (PVV): Ja, dank u wel voorzitter. De fractie van de PVV wil dit agendapunt niet bekrachtigen. Dus wat ons betreft kan het openbaar en we verzoeken onze medefracties dit voorstel te ondersteunen.

De voorzitter: Even in technische zin want het bekrachtigingsvoorstel is bedoeld meteen in de eerstvolgende vergadering nadat het bekrachtigingsbesluit is voorgelegd aan u. Dus dat zou vandaag zijn. U kunt de bekrachtiging opheffen door niet voor dit te stemmen. Dat is één mogelijkheid en ik denk dat u dat dus voorstelt, om hiertegen te stemmen dus.

De heer Claassen (PVV): Ja, precies.

De voorzitter: Oké, dan begrijp ik het. Mevrouw Werrij.

Mevrouw Werrij-Wetzels (CDA): Ja voorzitter, de CDA-fractie ondersteunt dat voorstel en zal dus ook tegen die bekrachtiging van die geheimhouding stemmen.

De voorzitter: Oké. Zijn er nog andere woordmeldingen? Ja, de heer Reuser.

De heer Reuser (Samen Voor Limburg): Voorzitter, Samen Voor Limburg zal ook tegenstemmen.

De voorzitter: Oké. Misschien moet ik nog even erbij zeggen dat op het moment dat de geheimhoudingen eraf is, dan zijn de stukken in principe dus niet meer geheim. Dat betekent wel dat GS gehouden is om de stukken nog langs de wetgeving van de Wob te leggen als men ze opvraagt. Dus u kunt dan ze uiteraard allemaal gewoon zien maar als van buiten stukken dan worden opgevraagd dienen wij de Wob-richtlijn nog toe te passen. Dat betekent dat namen van ambtenaren en dergelijke nog moeten worden doorgestreept. Dus dat betekent niet dat het stuk dan meteen, zoals u het gekregen heeft, op straat kan liggen. Dat gaan dan altijd nog door Wob als mensen van buiten het vragen. Dat moet u zich even realiseren. De heer Franssen.

De heer Franssen (LOKAAL-LIMBURG): Ja dank u wel, voorzitter. De fractie LOKAAL-LIMBURG zal ook tegen de bekrachtiging van de geheimhouding zijn. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Van Caldenberg.

De heer Van Caldenberg (SP): Ja voorzitter, ik heb eigenlijk wel behoefte aan een reactie van de voorzitter van het Presidium op dit voorstel en dan met name in relatie tot het informatieprotocol dat daar is besproken.

De voorzitter: Ja. Hebben we die in huis? Ja, die hebben we in huis. Het woord is aan de heer Frische. Gelukkig hoorde u tot het quorum. Anders hadden we u moeten bellen.

Presidiumvoorzitter Frische: Ja, dank u wel, voorzitter. Ik kan daar slechts in formele zin op reageren. Een informatieprotocol is inderdaad door het Presidium vastgesteld. In dit geval betreft het een Statenvoorstel dat er altijd overheen gaat. GS heeft die stukken naar het Presidium gestuurd en heeft daar geheimhouding opgelegd indachtig de lijn dat de commissie op enig moment moet kunnen starten met haar werk. Dat moet vervolgens door de Staten hier bekrachtigd worden en het is aan de Staten om die bekrachtiging al dan niet te accorderen. Dus op het moment dat vanuit de Staten hier wordt gezegd in meerderheid wij willen die geheimhouding niet bekrachtigen dan is dat een besluit van de Staten. Het is overigens ook geen voorstel van het Presidium om het op deze manier te bekrachtigen, maar het is een brief van GS richting de Staten via het Presidium en het is de Staten ook als orgaan die gaan over het al dan niet bekrachtigen van dit besluit. Dus ik zal daar verder geen opvatting over geven of dat wel of niet verstandig is want dat zou een politieke opvatting zijn maar gewoon de bestuurlijke lijn is dat het aan uw Staten is om dat besluit vandaag al dan niet te nemen, uiteraard met wat de voorzitter net zei met inachtneming van de Wob. Dus in die zin dat zou het niet meer geheim zijn dan wordt de persoonlijke levenssfeer van degene die het aangaat, de mensen die die mails verstuurd of ontvangen hebben, uiteraard weggelakt. Dus dat is niet voor het grote publiek zichtbaar.

De voorzitter: Ik wil de vergadering eigenlijk op dit moment even schorsen en dat heeft te maken met het feit dat wij signalen krijgen dat de livestream niet goed functioneert. Dus ik schors de vergadering, want ik vind het wel goed dat ook mensen thuis even kunnen kijken. Dus ik schors de vergadering totdat wij de livestream weer live en kicking hebben. De vergadering is even geschorst. Blijft u in de buurt mensen.

[SCHORSING]

De voorzitter: Dames en heren, ik heropen de vergadering. Die werd geschorst omdat de verbinding via iBabs niet overal in Limburg te zien was. Mensen die via intranet kijken kunnen het dan wel zien. Mensen die via iBabs via de website binnenkomen dan weer niet. Inmiddels is het zo dat het hersteld is. We weten niet precies van wanneer af het is gaan haperen, maar wij weten wel dat de hele Statenvergadering is terug te zien. Het is wel gewoon opgenomen. Dus voor alles wat er vandaag gebeurd is, hoeven we de vergadering niet over te doen. Dat is gewoon vervolgens wel weer op het net te zien. Dus het blijft in de openbaarheid. Dus daar hoeft u zich geen zorgen over te maken. Daarnaast wil ik nog wel opmerken dat ik u verzoek ook in de schorsingen u nadrukkelijk aan de maatregelen of adviezen van corona te houden. Dat wil ik nog een keer toegevoegd hebben. Wij waren, misschien voor de mensen thuis die dan nu inschieten, bij agendapunt 6.1.3, de bekrachtiging geheimhouding stand van zaken e-mailcorrespondentie van 14 januari 2021 van één uur ’s middags, een brief van Gedeputeerde Staten. Het is een hamerstuk. Dat betekent dat als de bekrachtiging niet

wordt bevestigd door de Staten, dat dan daarmee de geheimhouding van die correspondentie is opgeheven. Ik heb dat verkeerd gezegd. Het is niet GS maar de Griffie die het stuk dan langs de Wob legt als mensen het opvragen en dan dus op die manier de zaken die bij de Wob gebruikelijk zijn, namelijk de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, aanbrengen door het weglakken van namen en telefoonnummers en dat soort dingen. Dus dat doet niet GS. Dat doet de Griffie in zo'n geval. Er zijn een aantal partijen die zich hadden gemeld en die dat al hebben gezegd. Ik weet dat de heer Heldens een hand opstak toen ik aan het schorsen was. Dus ik denk dat ik hem eerst dan de gelegenheid geef om wat te zeggen en misschien zijn er anderen nog. Mevrouw Jenneskens nog en mevrouw Berghorst nog. De heer Heldens mag ook van zijn plaats af spreken.

De heer Heldens (VVD): Daar zitten geen microfoons aan.

De voorzitter: Zitten daar geen microfoons aan? Daar zitten geen microfoons aan.

De heer Heldens (VVD): Voorzitter, u was mij net voor want ik stak mijn hand op om een schorsing aan te vragen. Die hebben we nu gehad. We hebben inmiddels het in de fractie besproken en wij kunnen het ordevoorstel van de heer Claassen ondersteunen.

De voorzitter: Oké, dank u wel. Ik ga naar mevrouw Berghorst en dan mevrouw Jenneskens.

Mevrouw Berghorst (PvdA): Voorzitter, in principe zijn wij voor de transparantie, maar wij zijn ook bezig met een delicaat proces in het kader van de waarheidsvinding. En ik maak mij er wel zorgen om dat het nu openbaren van deze mails ervoor zorgt dat wij ons werk niet goed kunnen doen dadelijk als er een enquêtecommissie is. Ik zou daarom een voorstel willen doen en dat is om de werkgroep die nu bezig is met het formuleren van een Statenvoorstel te vragen om naar dit soort gevallen te kijken, daarover advies in te winnen en daarover bij het Statenvoorstel terug te komen zodat we in ieder geval de consequenties van het nu openbaren van deze stukken kunnen overzien voordat we dat besluit nemen.

De voorzitter: Alleen in technische zin moeten wij in deze vergadering besluiten over geheimhouding. Dat zou betekenen dat u moet stemmen voor het voorstel, namelijk bekrachtiging. Dan hebben we de ruimte daarvoor want anders heb ik de ruimte daar ook niet. Dat is helder nietwaar? Oké. Mevrouw Jenneskens.

Mevrouw Jenneskens (D66): Voorzitter, D66 is ook voor transparantie en ook voor waarheidsvinding. Daarin sluit ik mij wel aan bij mevrouw Berghorst dat het een delicaat proces is. Wat me verbaast of wat ik ingewikkeld vind, is eigenlijk dat we als Presidium een informatieprotocol hebben afgesproken waarin staat dat GS waar nodig stukken onder geheimhouding aanbiedt en blijkbaar is er een reden geweest waarom GS het nodig heeft geacht om die geheimhouding erop te leggen. Dan is het wel gek eigenlijk als je gaat voor waarheidsvinding en transparantie dat precies de twee partijen die eigenlijk die hele enquête niet wilden nu al vooruitstrevender zijn in de transparantie en dat verbaasde me. Mijnheer Claassens heeft daar een opvatting over maar die zit in mijn rug. Dus die kan ik niet horen. Voor D66 hecht ik er heel erg aan om te benadrukken dat het belangrijk is in een delicaat proces als dit om de relatie met alle te enquêteren personen niet vroegtijdig te beschadigen en dat geldt voor ons in het bijzonder voor de ambtelijke organisatie. Dus wij gaan ervan uitgaan dat met het niet bekrachtigen ervan er in ieder geval aandacht is voor de details die mogelijk indruk

hebben op de persoonlijke levenssfeer van de mensen die in de toekomst mogelijk geënquêteerd kunnen worden. Dat vinden wij heel erg belangrijk met de aantekening dat wij ons er bewust van zijn dat zo'n enquête heel veel rumoer met zich meebrengt en dat wij ervan uitgaan dat alle mensen die hier werken dat erbuiten doen omdat ze het beste willen voor Limburg. En er is een meerderheid in deze Statenzaal geweest die heeft gedacht dat die waarheidsvinding in de vorm van een enquête nodig is om uiteindelijk ook het beste voor Limburg te willen. Ik hecht er gewoon heel erg aan om te benadrukken dat we die relatie daarin en het delicate proces niet willen beschadigen omdat het zo nodig is om die waarheid te kunnen vinden.

De voorzitter: Dank u wel. Dan nog mevrouw Jetten en dan gaan we tot besluitvorming over. Ja, mevrouw Jetten.

Mevrouw Jetten (GroenLinks): Ja, dank u wel voorzitter. Transparantie is een heel groot goed en tegelijkertijd hebben we gezegd hoe ongelooflijk zorgvuldig wij dit moeten doen. Er is in het Presidium ook vaak gehamerd op hoe belangrijk die persoonlijke levenssfeer is en ook hoeveel onrust het geeft in het ambtenarenapparaat. Daarom vinden wij die zorgvuldigheid ongelooflijk belangrijk. GroenLinks steunt daarom het voorstel van mevrouw Berghorst van de PvdA om dit mede te laten nemen door de werkgroep en ook te kijken hoe dit eventueel zou kunnen botsen met het informatieprotocol dat in het Presidium is afgesproken. Dat wachten wij graag af voor wij hier een besluit over willen nemen. Dank u wel.

De voorzitter: Dat laatste, heb ik al tegen mevrouw Berghorst gezegd, dat kan dus niet. Dat kan alleen als u nu voor bekrachtiging stemt. Dan kan het stuk aanvullend naar de werkgroep om te kijken, want er komen natuurlijk nog meer. Het kan meer zijn. Dit is nu. Er kan morgen nog correspondentie zijn. Daar kunt u zeker nog met de werkgroep, maar dan moet u nu bekrachtigen.

Mevrouw Jetten (GroenLinks): Ja.

De voorzitter: Oké, dat is helder. Dan de heer Van Caldenberg. Ik zit toch even naar uw T-shirt te kijken, maar u legt mij dat straks nog even uit waarschijnlijk buiten de vergadering.

De heer Van Caldenberg (SP): Ja, als u mij vertelt waar de camera is, kunnen de mensen dat thuis ook zien.

De voorzitter: Zij zien u nu. Dat weet ik zeker.

De heer Van Caldenberg (SP): Oké. Voorzitter, ik kan tellen hoever we zijn. Er is een meerderheid om dit openbaar te maken. Ik kan dat voorstel ook wel steunen. Ik denk dat dat op zich ook wel goed is. Alleen wij hebben wel een informatieprotocol met elkaar afgesproken over hoe wij hiermee omgaan en die zorgvuldigheid moeten wij dan ook daarbij betrachten. Dat betekent dat de verantwoordelijkheid ook rust bij degenen die nu het initiatief genomen hebben om dit openbaar te maken op het moment dat het proces wordt beschadigd. Dat zou ik niet willen. Dus dat signaal wil ik even afgeven.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Claassen nog. Ik tel nu de interrupties. Dit is uw tweede interruptie.

De heer Claassen (PVV): Voorzitter, ik kan mijnheer Van Caldenberg toezeggen dat op het moment dat de enquêtecommissie… Er zit iemand in mijn rug. Ik kan toezeggen dat op het moment dat de enquêtecommissie is geïnstalleerd, dat alles wat onder de reikwijdte van de opdracht van de enquêtecommissie ligt zo behandeld wordt als dat wij met elkaar afspreken. Wat tot nu toe is benoemd, valt daar eigenlijk allemaal nog buiten. Dus vandaar dit voorstel.

De voorzitter: Dank u. Ik stel voor tot besluitvorming over te gaan. Sorry? Dat wordt ook de tweede interruptie van mevrouw Jenneskens.

Mevrouw Jenneskens (D66): Maar voorzitter, dat is niet waar. In ons informatieprotocol staat dat totdat de enquêtecommissie wordt ingesteld dat GS kan besluiten om zaken onder geheimhouding aan te bieden.

De voorzitter: Dat kunnen we. Ja.

Mevrouw Jenneskens (D66): Dus dat is gewoon een afspraak die we met elkaar hebben gemaakt. Dus wat u net zegt, waar u aan gehouden bent of wat dan ook, er ligt een protocol en om een zorgvuldig proces te doorlopen wil ik ook u, ook al bent u hierop tegen, toch vragen om die zorgvuldigheid te bewaren.

De voorzitter: Ik kan u ook toezeggen dat GS conform dat protocol [onverstaanbaar] maar de Staten, dat is dus ook door de voorzitter van het Presidium uitgelegd, heeft dit dan wel iedere keer te bekrachtigen of niet te bekrachtigen en dat is wat nu voorligt. Ik ga tot besluitvorming over. De heer Heldens? Ja, ik noteer.

De heer Heldens (VVD): Voorzitter, even om de stemming juist te laten verlopen. Het is nu een hamerstuk. Die halen we dus van de hamerstukkenlijst af. Is het dan een idee om dit gewoon toe te voegen aan de stemlijst voor de stemvergadering van half zeven vanavond? Dan weten we ook zeker dat iedereen kan stemmen.

De voorzitter: Dat kan dus niet. Dat heb ik proberen uit te leggen in het begin. Wij moeten in de eerstvolgende vergadering, en dat is deze, dat besluit nemen. En een hamerstuk wil niet zeggen dat u het ermee eens moet zijn. Er kan gewoon gestemd worden. Het quorum is aanwezig. Hamerstuk is alleen dat we niet beraadslagen over de inhoud van het stuk en dat hebben we ook niet gedaan. Daar heb ik ook op gelet. Maar u kunt gewoon tegenstemmen. Een hamerstuk wil niet zeggen dat u voor moet stemmen.

De heer Heldens (VVD): Oké, dank u voor de uitleg.

De voorzitter: Dat betekent dat wij gewoon dit in stemming kunnen brengen en we moeten constateren of er een meerderheid is voor het stuk of tegen het stuk. Dan vraag ik altijd mag dat met handopsteken of hoe gaan we dat doen? Dat mogen we doen. Want anders moeten we het hoofdelijk doen. Dat vind ik wat overdreven. Dus ik vraag wie is voor het voorstel om te bekrachtigen? Dus wie wil de bekrachtiging van dit stuk handhaven. Daar komt het op neer. Dat is één, twee, drie, vier, vijf en daar komt zes. Ik zeg er even bij dat zijn de Partij voor de Dieren, D66, GroenLinks en de Partij van de Arbeid. Wie is vervolgens voor opheffing van de geheimhouding, met andere woorden tegen dit

voorstel? Wie is tegen dit voorstel? Dat zijn de overige partijen kan ik nu zeggen. Alle overige partijen. Daarmee is het voorstel verworpen. Ja, het voorstel is verworpen, het voorstel van de bekrachtiging. Mijnheer Driessen.

De heer Driessen (Forum voor Democratie): Voorzitter, wij onthouden ons in dezen van stemming.

De voorzitter: Ja, dat is al automatisch gebeurd trouwens. Dat is terecht. Ik had u bij de partijen geteld. Dat kan dus eigenlijk niet. U had tegen of voor moeten stemmen. Dat is waar. Dus u zult toch een stemming moeten doen. Waar reken ik u toe? U bent met zijn tweeën. Dus waar gaan de twee stemmen heen zou ik zeggen?

De heer Driessen (Forum voor Democratie): Dan zijn we voor het openbaren van de stukken.

De voorzitter: Dus dan is het tegen dit voorstel.

De heer Driessen (Forum voor Democratie): Ja.

6.1.4 CORRECTIE G-21-004 Bekrachtiging geheimhouding inzake de deelneming in Brightlands Venture Partners Fund IV, brief GS van 12-01-2021 (GS 2021-1377)

De voorzitter: Dan ga ik naar 6.1.4, de correctie G-21-004, bekrachtiging geheimhouding inzake de deelneming in Brightlands Venture Partners Fund IV, brief van GS van 12 januari. Mag ik voorstellen dat die geheimhouding met algemene stemmen wordt bekrachtigd. Dat is het geval. Aldus besloten.

6.2 P-21-001 Statenvoorstel Reglement van Orde Referendumcommissie Provincie Limburg 2021, Statenvoorstel van het Presidium (PS 2021-2569)

De voorzitter: Dan kom ik bij 6.2, Reglement van Orde, Statenvoorstel Referendumcommissie Provincie Limburg Statenvoorstel van het Presidium, P-21-001. Mag ik ook constateren dat dat met algemene stemmen kan worden aanvaard? Dat is het geval. Aldus besloten.

6.3 P-21-002 Statenvoorstel van de Controlecommissie inzake Rapport onderzoek Leerervaringen en aandachtspunten POL2014 i.r.t. Omgevingsvisie 2020 (Onderzoek POL Omgevingsvisie), van 8-1-2021 (PS 2021-761)

De voorzitter: Dan kom ik bij u bij 6.3, P-21-002 Statenvoorstel van de Controlecommissie inzake Rapport onderzoek Leerervaringen en aandachtspunten POL2014 in relatie tot de Omgevingsvisie 2020. Onderzoek POL Omgevingsvisie heet het ook wel in de wandelgangen, van 8 januari 2021. Mag ik voorstellen dat dat Statenvoorstel met algemene stemmen kan worden aanvaard? Dat is het geval. Aldus besloten.

6.4 CORRECTIE G-20-084 Statenvoorstel Versterking Natuurwetenschappen in Limburg voorstel tweede fase, subsidie tweede tranche, brief GS van 8-12-2020 (GS 2020-48905)

De voorzitter: Dan kom ik bij 6.4, de correctie G-20-084 Statenvoorstel Versterking Natuurwetenschappen in Limburg voorstel tweede fase, subsidie tweede tranche, de brief van Gedeputeerde Staten van 8 december jongstleden. Kan dat met algemene stemmen worden aanvaard? Dat is het geval. Aldus besloten.

6.5 G-20-078 Statenvoorstel Plan van aanpak Invasieve exoten brief GS van 17-11-2020 (GS 2020-45403)

De voorzitter: Dan kom ik bij 6.5 het Statenvoorstel gewijzigd plan van aanpak invasieve exoten, ik spreek het goed uit, brief van Gedeputeerde Staten van 17 november 2020. Bij het Statenvoorstel is een gewijzigd plan van aanpak toegevoegd, evenals een gewijzigd ontwerpbesluit. Kan dat met algemene stemmen worden aanvaard, al had ik begrepen dat hier een stemverklaring zou komen zei iemand me. Die komt er niet. Dan wordt het stuk met algemene stemmen.

Spreker: [Onverstaanbaar]

De voorzitter: Het wordt een motie. Ik zeg verder niets. Daarmee is het stuk met algemene stemmen aanvaard. Aldus besloten. Dan schors ik deze vergadering en dan gaan we over naar agendapunt 7, maar dat kan met een kleiner gezelschap. Ik dank de leden die hiervoor zijn gekomen voor hun betrokkenheid. Ik schors de vergadering voor twee minuten. Denk aan de adviezen.

[SCHORSING]

7. BEHANDELSTUKKEN

De voorzitter: Ik ga u verzoeken plaats te nemen dames en heren. Dan kunnen wij verder. Ik heropen de vergadering en we zijn aangeland bij agendapunt 7, de behandelstukken. Dan kunnen we natuurlijk de mededeling doen dat we de toezeggingen allemaal zullen noteren. Dat is allemaal volstrekt helder. Spreektijden zijn aangevraagd en daar zullen we ook ons aan houden.

7.1 P-21-003 Statenvoorstel Actualisering Reglementen en Verordeningen 2021 (PS 2021-2583)

De voorzitter: Dan kom ik al bij agendapunt 7.1. Dat is P-21-003 Statenvoorstel Actualisering Reglementen en Verordeningen. Het Statenvoorstel is behandeld in de Presidiumvergadering van 15 januari 2021. Het Presidium heeft besloten om het voorstel als bespreekstuk door te geleiden naar deze vergadering. Dat betekent dat er twee partijen spreektijd hebben aangevraagd, de partij LOKAAL-LIMBURG en het Forum voor Democratie. Ik kan de heer Franssen vragen om alvast naar voren te komen, aansluitend de heer Driessen van het Forum. Agendapunt 7.1. Mijnheer Franssen.

De heer Franssen (LOKAAL-LIMBURG): Ja, dank u wel voorzitter. Voorzitter, in een democratie heb je natuurlijk heel veel meningen en we worden nu geconfronteerd met een partij die als een pijl

omhoogschoot tot men er nu langzaam achter is gekomen dat misschien toch binnen die gelederen wat andere meningen zijn ontstaan. Dat wil dus niet zeggen dat je dan autonoom bij elkaar moet blijven. In een democratisch stelsel moet je je mening kunnen verkondigen. Vandaar dat wij heel goed begrijpen dat mensen, ongeacht welke kleur ze hebben, op een gegeven moment een keuze maken en voor de democratie kiezen, voor hun eigen mening. Vandaar als we nu dit voorstel bezien, dan kwam bij ons nog even de volgende vraag op. We hebben en zijn bezig natuurlijk ook met gemeenschapsgeld. Het mag dus niet zo zijn dat de gemeenschap door middel van een afsplitsing meer belastinggeld kwijt zou zijn dan zonder de afsplitsing. Als we dan de uitwerking bekijken van dit voorstel, komen we tot de conclusie dat in feite een rechtvaardige verdeling heeft plaatsgevonden naar onze optiek maar ook dat de democratische grondslag van Nederland gewaarborgd is, dat mensen toch hun eigen mening kunnen en blijven verkondigen en dat ze niet beëngd worden in een machtsgreep van een bepaalde partij. Vandaar, vanuit de lokale gedachte en het gedachtengoed van LOKAAL-LIMBURG kunnen wij dit voorstel ondersteunen. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Franssen. Dan is het woord aan de heer Driessen als laatste spreker bij dit agendapunt.

De heer Driessen (Forum voor Democratie): Voorzitter, allereerst wil ik beginnen met het uitspreken van mijn treurnis over de gebeurtenissen van december jongstleden. Partijgenoten die zich om welke redenen dan ook zich niet meer thuis voelen bij de partij blijven natuurlijk een treurige aangelegenheid. Voor de volledigheid richting onze ambtsgenoten in deze Staten wil ik graag kort verslag doen van de gebeurtenissen in december die leidden tot een wijzigingsverzoek voor ambtelijke bijstand waarover wij vandaag zullen besluiten. In december tekende zich het beeld af dat vier leden van de fractie FvD Limburg om hen moverende redenen niet meer bij de partij wilden horen. Daarop ben ik persoonlijk in gesprek gegaan met de Griffie en in het reglement van orde gedoken om uit te zoeken hoe het zou zitten met de bijstand en een eventuele afsplitsing. Hier stond duidelijk vermeld dat afsplitsende leden nagenoeg geen ondersteuning zouden ontvangen: Geen fractiekamer, geen plek in het Presidium, geen subsidie aan de fractie. Dit hebben we met de voltallige fractie besproken. In deze besprekingen is meermaals aangeboden dat als de vier fractieleden inhoudelijk nog altijd het programma blijven uitdragen, FvD bereid is alles is het werk te stellen ze te ondersteunen, waar mogelijk met een medewerker werkzaamheden te laten verrichten, een fractiekamer te delen en zelfs, indien het wettelijk kan, declaraties te voldoen. Eventueel zouden we ook kunnen kijken of er vergaderstof gedeeld kan worden. Er werd ten einde aangegeven dat hier geen behoefte aan was. Door de afsplitsende leden is tevens aangegeven dit te willen doen omwille van principiële redenen waarvoor niets dan lof. Principes zijn in de politiek immers heel belangrijk. Het was voor de fractie FvD dan op zijn zachtst gezegd dan ook verbazingwekkend om de in januari verstuurde brief van afsplitsende leden te lezen. Gezien de goede verstandhouding is er navraag gedaan bij betreffende leden die te kennen gaven niet op de financiële middelen van FvD uit te zijn. Hier is echter helaas in brieven en Presidiumvergaderingen nooit met een woord over gerept over wie dan ook. Wel werd in Presidiumvergaderingen over het betreffende onderwerp door verschillende andere partijen voorgesteld om een kop koffie te drinken en er samen uit te komen. Dit hebben we nog eenmaal verzocht met de voltallige originele fractie maar dit is helaas niet gelukt. Tot zover mijn samenvatting van de gang van zaken. Dan het inhoudelijke deel. In maart 2016, nog geen vijf jaar en één bestuursperiode geleden paste uw Staten in dit document de verordening ambtelijke ondersteuning aan om expliciet toe te voegen dat afgesplitste Statenleden geen ondersteuning ontvangen op financieel gebied, in vertegenwoordiging in het Presidium en in de vorm van een

fractiekamer. Het voorstel werd door het Presidium doorgeleid naar de Provinciale Staten waar het unaniem werd aangenomen. Sterker nog, vijftien leden van de Provinciale Staten destijds nemen vandaag de dag hier nog altijd zitting en zijn voornemens deze verordening nu compleet terug te draaien. Ik zou u de namen kunnen opnoemen maar omwille van de tijd die ik nog op mijn klok heb, kunt u deze persoonlijk bij mij afhalen na deze bijdrage. Ik kan mij dan helaas ook niet aan de indruk onttrekken dat we hier met zijn allen getuige zijn van een knap staaltje kartelpolitiek. Op het moment dat het goed uitkomt wordt een verordening gemaakt en op het moment dat het iets welgevalliger is, trekken deze partijen, en zelfs dezelfde politici, deze verordening zonder met de ogen te knipperen gewoon weer in. Het bedrijven van dit soort politiek zorgt er dan ook voor dat de burger het vertrouwen in de politicus verliest. De kiezer verdient politici met principes en politici die ergens voor staan. Wij zullen dan ook bij de stemming over dit onderwerp een hoofdelijke stemming aanvragen opdat we kunnen zien hoe elk Statenlid hierover denkt en hoe consistent elk Statenlid is in zijn of haar mening. FvD is van mening dat de financiële ondersteuning de fractie toekomt zoals deze is bepaald in 2019. Daarvoor lag immers het mandaat van de kiezer. De toewijzing van de middelen is onlosmakelijk verbonden met de uitslag van de verkiezingen. Daarnaast zijn wij als partij van mening dat het ongepast en zelfs onrechtvaardig is de spelregels van een wedstrijd te veranderen als deze al is begonnen. Indien u de enorme behoefte voelt de verordening aan te passen, zou het u sieren en zou het heel chique zijn om dat te doen met ingang van de volgende verkiezingen. Op die manier weet elke partij waar ze aan toe is. Ter afsluiting gunnen we uiteraard ook de vier leden van Samen Voor Limburg niets dan goeds, maar wij vinden alleen niet dat dit ten koste moet gaan van de FvD-fractie. Dank u wel.

De voorzitter: Hartelijk dank mijnheer Driessen voor de bijdrage. Ik kijk even of er nog behoefte is vanuit het Presidium om nog een toelichting te geven. Dat kan.

Presidiumvoorzitter Frische: Ja dank u wel voorzitter, een hele korte procedurele reactie, want het is natuurlijk een politieke afweging die de Staten vandaag maakt. Wij hebben inderdaad dat schrijven vanuit de nieuwe fractie binnengekregen en we hebben dat als Presidium behandeld als een verzoek van een aantal leden tot wijziging van het Reglement van Orde en er is maar één orgaan dat gaat over haar eigen orde en dat zijn de Staten zelf. Daar is uitgebreid over gesproken en het voorstel dat nu voorligt, dat kon in ieder geval binnen het Presidium buigen op een brede meerderheid en dat is uiteindelijk een compromis binnen een aantal varianten die gedeeld zijn en dat is wat nu voorligt. Het is ook aan de Staten zoals ik net al zei om haar eigen verordeningen aan te passen en ook aan te geven op welk moment dat zij dat in laten gaan. En uiteindelijk is het een politieke afweging die u met elkaar hier in deze zaal maakt. Met betrekking tot de opmerking van de heer Franssen kan ik bevestigen inderdaad dat dit niet tot extra uitgaven leidt. Dus het is een herverdeling binnen het bestaande budget, maar het leidt niet tot extra kosten voor de belastingbetaler. Tot zover, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Ik kijk even of er behoefte is aan een tweede termijn bij de heer Franssen. Niet. Bij de heer Driessen ook niet. De besluitvorming vindt dan vanavond plaats in de besluitvormende vergadering. Dan schors ik weer deze vergadering om te kijken of er andere woordvoerders zullen kunnen komen voor agendapunt 7.2 over Sturing in Samenwerking. Dat is het geval. De vergadering is voor twee minuten geschorst.

[SCHORSING]

7.2 G-20-082 GEWIJZIGD Statenvoorstel Sturing in Samenwerking 3.0 het strategisch investeringsbeleid en uitvoeringskader, brief GS van 26-1-2021 (GS 2021-2235)

De voorzitter: Dames en heren, ik verzoek u om plaats te nemen. Dan heropen ik de vergadering. Aan de orde is agendapunt 7.2 en dat is het gewijzigd Statenvoorstel Sturing in Samenwerking 3.0 het strategisch investeringsbeleid en uitvoeringskader, de brief van Gedeputeerde Staten van 26 januari jongstleden. Het Statenvoorstel is behandeld in de Statencommissie FEB van 8 januari jongstleden en is door de commissie als bespreekstuk doorgeleid naar Provinciale Staten. Er ligt dus een gewijzigd Statenvoorstel inclusief een gewijzigd ontwerpbesluit voor en er zijn een aantal fracties die spreektijd hebben gevraagd, zeven stuks, en ik geef graag conform de sprekerslijst het woord eerst aan het CDA, aan mevrouw Depondt, voor de bijdrage. En nu zie ik geen mevrouw Depondt. Is zij nog onderweg? Mag ik haar dan daarna het woord geven? Dan ga ik gewoon naar de volgende en dat is de heer Van Wageningen van D66, aansluitend de heer Baneke van GroenLinks.

De heer Van Wageningen (D66): De Limburgers die ontmoeten een regionale overheid met maatschappelijke investeringskracht. Dat hebben we voor op bijvoorbeeld de Zeeuwen en de Hollanders. D66 Limburg gunt dat voordeel ook aan toekomstige generaties. D66 wil dan ook dat ons vermogen verstandig wordt beheerd en het kader daarvoor is Sturing in Samenwerking. Wat ons betreft besluiten we vandaag positief over versie 3.0 daarvan. Dat kader is van één naar twee naar drie alleen nog maar maatschappelijk relevanter en preciezer geworden. D66 heeft daar in bescheidenheid aan bijgedragen. Eerder werd bijvoorbeeld een goed kader voor intellectual property toegevoegd waardoor de opbrengst van publieke investeringen in innovatie terugvloeien naar de publieke middelen. Dat wordt dan in ieder geval mogelijk. En er is ook een erfpachtkader toegevoegd waardoor de Provincie uitkomst kan bieden aan ondernemers die moeite hebben om de grond te financieren die ze voor een maatschappelijk gewenst doel willen inzetten. Na de commissiebehandeling is bovendien op ons voorstel de tekst aangescherpt voor verbonden partijen. De Staten moeten zich voortaan uitspreken over doel en exitstrategie en de Staten worden ook geïnformeerd in hoeverre het bedrijf waar wij aandeelhouder van zijn zich nog houdt aan het doel en of de exitstrategie in werking moet worden gezet. Dus wij zijn blij met die aanpassing. Sturing in Samenwerking is een financieel kader dat grote inhoudelijke impact heeft. Als in dit kader staat dat we waarderen dat de bedrijven en instellingen mensen uit de kaartenbak halen, mensen die moeilijk op eigen kracht de weg naar de arbeidsmarkt vinden, dan heeft dat ook betekenis. Limburgers profiteren daarvan. Het is dus de moeite waard om bij deze zogenaamde Social Return On Investment het onderste uit de kast te halen. D66 wil dat en op dit punt zien we nog kansen om SIS 3.0 aan te scherpen. Maar nu staat dat we 5% verlangen. Als dat realistisch is, zou de lat veel hoger kunnen als we het bijvoorbeeld over een schoonmaakdienst hebben. Als we bijvoorbeeld een ingenieursbureau inhuren dan is 5% misschien niet realistisch maar ze zouden wel onze wegen en bodemsaneringen zo kunnen ontwerpen dat er in de uitvoering werk aan zit voor mensen die anders moeilijk aan het werk komen. We hebben geen motie op dit punt. Wij vragen wel in hoeverre dit uw aandacht heeft en wat u op dit gebied van Social Return kunt toezeggen voor de toekomst. U kondigde in de commissie ook aan dat dit kader nog zal worden aangevuld voor grondbeleid. D66 juicht dat toe. Het grondbezit van de Provincie behoort immers ook bij het vermogen van de Provincie dat maatschappelijk kan worden ingezet. Dat mag wat ons betreft explicieter. Voorzitter, ik sluit af met een voorzet. D66 kijkt dan uit naar een grondbeleid dat stimulerend is voor duurzame agrarische productie, voor de energietransitie en voor de doorontwikkeling van natuur en landschap. Dank u wel.

De voorzitter: Hartelijk dank, mijnheer Van Wageningen. Het woord is aan de heer Baneke en ik zeg tegen mevrouw Depondt dat ze als zevende spreker zal zijn. Na de heer Baneke is het woord aan de heer Nijskens.

De heer Baneke (GroenLinks): Dank u wel, voorzitter. Tijdens de behandeling in de commissievergadering FEB is er veel besproken rond SIS 3.0. Dat heeft op een aantal gestelde vragen antwoord gegeven en de Gedeputeerde heeft het voorstel in aangepaste vorm naar de Staten gestuurd, waarvoor dank. Een hoop zaken zijn verduidelijkt en aangevuld waardoor het een completer stuk is geworden. Tijdens de behandeling in de commissie is er enig politiek discours geweest naar aanleiding van de opmerking van GroenLinks over het behalen van maximaal rendement afgezet tegen maatschappelijke effecten. Daar blijken de meningen van partijen uit elkaar te lopen. Ik hecht er echter wel waarde aan om te zeggen dat ook GroenLinks de meerwaarde van het in stand houden van het provinciaal kapitaal ziet. De vraag die door GroenLinks werd gesteld was echter of dat zogeheten stamkapitaal ten principale maximaal moet worden vergroot of dat het gebruik van middelen dient om maximaal maatschappelijk effect te genereren. GroenLinks gaat qua totaalbeeld voor het laatste, waarbij de opmerking van de VVD bij monde van de heer Nijskens natuurlijk wel hout snijdt. Het gaat om het totaal en met de ene financieel aantrekkelijke investering kun je dan andere, financieel minder aantrekkelijke maar maatschappelijke van grotere meerwaarde zijnde investeringen compenseren. Voorzitter, als laatste wil ik nog even het onderwerp CO_2-neutraal dan wel circulair investeren aanroeren waar GroenLinks het in de commissie ook over heeft gehad. Als we als Limburg echt werk willen maken van de verschillende transities, zoals ook uitgesproken in het College-akkoord, dan ontkomen wij er niet aan om hier serieus naar te kijken. GroenLinks heeft echter ook de opmerkingen tijdens de commissievergadering gehoord en in de stukken gelezen die de Gedeputeerde hierover maakt. SIS 3.0 is in essentie een handleiding hoe om te gaan met financieringen en deelnemingen. We zullen dus afzien van een amendement, maar de vinger aan de pols houden bij de beleidsinhoudelijke behandeling van de komende provinciale investeringen, want zolang er maar meer geïnvesteerd wordt in de lineaire economie dan in de circulaire, zijn de opmerkingen in het College-akkoord slechts holle frasen. Ik dank u zeer.

De voorzitter: Hartelijk dank mijnheer Baneke. Het woord is aan de heer Nijskens van de VVD, aansluitend mevrouw Schuuring van de Partij van de Arbeid. Mijnheer Nijskens laat de eerste beurt voorbijgaan. Dan mevrouw Schuuring van de Partij van de Arbeid, aansluitend de heer Franssen van LOKAAL-LIMBURG.

Mevrouw Schuuring (PvdA): Ja, dank u wel voorzitter. Onze financiële woordvoerder, helaas ook geveld in deze pandemie, is weer bijna terug, maar ik mag het vandaag overnemen. Het is niet het makkelijkste stuk om mee te beginnen kan ik u zeggen. Laat ik daarom beginnen met mijn waardering voor de voorstellen in het stuk om het helderder en leesbaarder te maken. Maar goed, ik werk in de evenementensector. Dus ik heb helaas wat extra tijd deze periode. Dus het is toch gelukt om er helemaal doorheen te komen. Laat ik beginnen met te zeggen dat wij ook erg positief zijn over dit stuk. De basis die er al lag en de doelstelling die onderschrijven wij nog steeds volledig. Wij zijn ook erg te spreken over het toevoegen van de Know Your Customer procedure, niet zozeer vanwege het genoemde risico op imagoschade of financiële schade maar omdat wij als overheid natuurlijk een unieke rol hebben en onze verantwoordelijkheid moeten nemen met publiek geld. Ik heb daar wel nog een vraag over als het gaat over de verbonden partijen. Dan wordt de Know Your Customer procedure geregeld via de aandeelhoudersovereenkomst of de statuten las ik, maar betekent dit dat

voor alle bestaande verbonden partijen deze procedure gestart is of al gebruikt wordt? De relaties met verbonden partijen, zeker als die verder op afstand staan en ook het grote aantal, blijft toch ingewikkeld. Het is erg positief dat die vormen beter zijn uitgewerkt maar het is lastig om altijd direct te zien wat het in de praktijk betekent. Wij willen GS dan ook vragen om ons hier de komende jaren in mee te blijven nemen, zodat de gevolgen van die deelnemingen duidelijk blijven, bijvoorbeeld in individuele beleidskaders of stukken. Soms wordt er alleen verwezen naar Sturing in Samenwerking maar wij vragen GS om ook in die stukken uit te leggen wat er daadwerkelijk gebeurt. Misschien gerelateerd daaraan hebben wij ook nog een vraag over de evaluatie en monitoring van dit stuk. De actualisatie vindt iedere vier jaar plaats. Dat is een relatief lange periode. Bent u eventueel ook bereid om een tussentijdse evaluatie te doen om te kijken wat deze wijzigingen in dit stuk ten opzichte van de vorige versie daadwerkelijk voor effect hebben. De aanscherpingen die hierin staan vinden wij over het algemeen duidelijke verbeteringen. We maken ons wel nog steeds zorgen over de kostenramingssystematiek, maar die bespreken wij dan ook graag verder in een commissie op het moment dat deze is vastgesteld, maar alles bij elkaar geeft dit kader ons het vertrouwen dat er professioneel wordt omgegaan met ons strategisch investeringsbeleid en wij kunnen hier dan ook zeker mee instemmen.

De voorzitter: Hartelijk dank, mevrouw Schuuring. Het woord is aan de heer Franssen van LOKAAL-LIMBURG, aansluitend eventueel de heer Van Caldenberg en anders de heer Loomans.

De heer Franssen (LOKAAL-LIMBURG): Dank u wel, voorzitter. Als hoofdtaak heeft PS natuurlijk een controlerende functie. Het onderliggende stuk bevat zoveel voorwaarden, kaders en richtlijnen dat controle van de uitvoering hiervan een immense opgave wordt. Daarnaast lijkt de doelstelling van dit stuk, beheersing van de risico's en behalen van financieel rendement te zijn. 80% van het stuk gaat in meer of mindere mate over risicobeheersing en financieel rendement. Maatschappelijk rendement wordt genoemd maar is duidelijk onderbelicht. Begrijpelijk. Het gaat ook om veel geld, terwijl we als PS toch het meeste belang hechten aan maatschappelijk rendement, oftewel het wel en wee van onze inwoners. Als iemand iets anders beweert, vraag ik wat belangrijker is, het welzijn van de Limburgers of de bankrekening van de Provincie. Dat wil niet zeggen dat we hier lichtvaardig over moeten denken. We willen over tien, twintig of dertig jaar immers ook nog steeds de middelen ter beschikking hebben om de provincie goed en verantwoord te besturen. Daarom voorzitter geen inhoudelijke of technische opmerkingen, wel beleidsmatig, want of het bestuur dan nu beoordeeld wordt door de Raad van Commissarissen of de Raad van Toezicht, dat boeit ons niet. De complexiteit van deze nota, daar komen we niet onderuit. Het gaat ten slotte om het beheer van ons vermogen van bijna € 1 miljard. Daar moeten we niet lichtzinnig over denken. Het stuk geeft daarom ook veel handvaten en richtlijnen voor een veilige investering in samenwerking en projecten, maar we zijn ook geen investeringsmaatschappij. Wellicht moeten we in de toekomst overwegen het beheer van ons vermogen uit te besteden aan partijen als APG bijvoorbeeld. Vermogensbeheer is immers niet onze core business. Op pagina 48 staat de volgende passage, voorzitter: "Hoe hoger het geïnvesteerd bedrag, hoe meer maatschappelijke impact van een geïnvesteerde euro mag worden verwacht." Indien het niet mogelijk is om een maatschappelijke impact op te nemen, dan hoort dit in de nota aan GS of PS opgenomen.

De voorzitter: Mijnheer Franssen, ik geef even de gelegenheid voor een interruptie van de heer Nijskens.

De heer Nijskens (VVD): Ja voorzitter, dank u wel. De heer Franssen heeft het erover om in ieder geval het provinciaal vermogen eventueel te laten beheren door APG, maar hoe stelt u zich dat voor? Hoe kunt u nog maatschappelijke doelen meegeven aan een externe partij? Met welke opdracht denkt u dan? En een ander punt is dat u zegt u wilt het niet technisch maken, maar dit is juist een extreem technisch stuk. Het gaat erom van hoe zetten we middelen in, met welke doelen, en die doelen die zijn in de beleidsnota's vervat. En op het moment dat je maatschappelijke doelen wilt realiseren die geld kosten, dan moet je dat vanuit de exploitatie voeden en niet vanuit het vermogen. Want als je het vanuit het vermogen voedt dan krimpt het vermogen. Dus deze nota is er juist net voor om het vermogen in stand te houden, waardoor je maatschappelijke doelen kunt realiseren die je vanuit de exploitatie financiert. Ik vind het een beetje een rare stelling. Ook uw motie snap ik daarin niet.

De heer Franssen (LOKAAL-LIMBURG): Wat is uw vraag dan nu?

De heer Nijskens (VVD): Mijn eerste vraag was: hoe stelt u zich voor dat APG ons vermogen gaat beheren en dat u dan toch nog met maatschappelijk rendement voor de Limburger wilt halen. Als APG al het geld eens alleen in Nederland zou investeren in plaats van over de hele wereld dan zouden we ik weet niet wat kunnen realiseren en dan wilt u ook nog het Limburgs vermogen aan APG ter beschikking stellen. Dus hoe stelt u zich dat voor?

De heer Franssen (LOKAAL-LIMBURG): Op uw eerste vraag zal ik direct antwoord geven. Wij zeggen in onze optiek dat wij niet als Provincie in feite de core business dienen te hebben dat wij constant ons geld proberen met een bepaald rendement te beheren. Daar zeggen wij van zijn wij daarvoor gespecialiseerd. Zijn wij dat als Provincie en is de doelstelling dat onze core business wordt rendement te behalen over ons vermogen? Daar vragen wij ons over af of daar niet misschien eens over gedacht kan worden om partijen die er wel in gespecialiseerd zijn eventueel in te zetten of advies te vragen. Wij gaven dat ook als voorbeeld. Wij zeiden niet wij willen dat. Dat is het antwoord op uw eerste vraag. Nu uw tweede vraag.

De heer Nijskens (VVD): De tweede vraag is dat u zegt u wilt geen technisch verhaal houden, terwijl het juist een heel technisch voorstel is waarbij ik exploitatie en vermogen uit elkaar haal, waarbij ik zeg exploitatie moet je juist niet met SIS 3.0 regelen. Exploitatie gebeurt via de begroting en SIS 3.0 is juist het sturingssysteem erbij. Op het moment dat je vanuit het vermogen maatschappelijke doelen financiert waardoor het vermogen kleiner wordt, dan ben je gauw uitgewerkt. Het gaat er juist om dat we de SIS 3.0-systematiek toepassen dat het vermogen in stand blijft om, wat ik in de commissie zei, tot in eeuwen der eeuwen, het is bijna een CDA-opmerking, het te kunnen blijven doen.

De heer Franssen (LOKAAL-LIMBURG): Mag ik u dan een tegenvraag stellen?

De heer Nijskens (VVD): Ja.

De heer Franssen (LOKAAL-LIMBURG): Wat verstaat u onder vermogen? U hebt actief vermogen en passief vermogen. Waar schaart u grond onder en hoe pakt u dan het rendement bij grond en noem maar op? Ik vraag u een vraag nu, want u maakt een bepaalde stelling en in mijn optiek doet u uw stelling dus in feite via de activa/passiva of hoe u het even benoemt als vermogen en vanuit de exploitatie. Ik zal u zeggen als ex-docent economie dat er meerdere wegen zijn die naar Rome leiden

en uw weg in dezen hoeft niet altijd de juiste weg te zijn, want ik kan via de exploitatie een bepaald rendement halen en ook via mijn vermogen. En nu uw concrete vraag graag.

De heer Nijskens (VVD): U had mij eerst een vraag teruggesteld.

De heer Franssen (LOKAAL-LIMBURG): Ja.

De heer Nijskens (VVD): De grond staat links op de balans en ons kapitaal staat rechts op de balans waarmee de linkerbalans is gefinancierd.

De heer Franssen (LOKAAL-LIMBURG): De linkerbalans? Dat is een nieuwe voor mij. De linkerbalans, wat is dat? Is dat de debet- of de creditzijde. De linkerbalans?

De heer Nijskens (VVD): De linkerkant van de balans. Daar staan de activa. Daar staan de grondposities.

De heer Franssen (LOKAAL-LIMBURG): Oké, dan hebben we het over de debetzijde. Dan zijn we het daarover eens. Ja, goed.

De heer Nijskens (VVD): En aan de rechterkant van de balans staan natuurlijk de passiva waarmee de linkerkant is gefinancierd.

De heer Franssen (LOKAAL-LIMBURG): Daar kunnen we elkaar de hand geven.

De heer Nijskens (VVD): Prima. Voorzitter, ik wou het daarbij laten.

De voorzitter: Ik krijg hier geen geluid.

De heer Nijskens (VVD): Maar ik ga toch zitten hoor.

De voorzitter: Kijk, nu heb ik geluid. U heeft hem uitgezet, maar normaal moeten drie microfoons toch wel kunnen. Ik had willen ingrijpen in dit debat. Excuses dat het niet lukte. Aan de andere kant was het in ieder geval wel een verhelderend debat tussen u twee. Ik ga de heer Franssen vragen om verder te gaan.

De heer Franssen (LOKAAL-LIMBURG): Ja, voorzitter, ik vond het niet zo verhelderend eerlijk gezegd.

De voorzitter: Maar u mag wel doorgaan.

De heer Franssen (LOKAAL-LIMBURG): Oké. Ik snapte eigenlijk de tweede vraag nog niet helemaal en ik wil eigenlijk toch de heer Nijskens nogmaals vragen om naar voren te komen dat we over die tweede vraag misschien wat meer duidelijk krijgen, want daarvoor staan we hier denk ik, zijn we hier aanwezig, als dat mogelijk is voorzitter?

De voorzitter: Ja.

De heer Nijskens (VVD): Dank u wel, voorzitter. Ik kom graag op het matje voor de heer Franssen natuurlijk. Mijn tweede vraag ging erover dat u het geen technische discussie wilt maken terwijl dit uitsluitend een technisch voorstel is. Daarom vraag ik u waarom wilt u het geen technische discussie maken over een technisch instrument. Dat is toch raar.

De heer Franssen (LOKAAL-LIMBURG): Dank u wel.

De voorzitter: De vraag is helder.

De heer Franssen (LOKAAL-LIMBURG): Kijk, wij zien het zo. Wij vinden het een heel uitgebreid stuk. Laten we heel eerlijk zijn. Het is natuurlijk best moeilijk om dit stuk sowieso al op deze manier naar ons te brengen. Ik heb ook respect voor de ambtenaren die er heel veel tijd waarschijnlijk ingeduwd hebben en dan vanuit het College ook. Maar, en dan ga ik wel mee in uw lijn, je moet op een gegeven moment bepaalde strategieën hebben, en die werken op een gegeven moment uit over bepaalde beleidsterreinen. Helemaal mee eens. Maar vervolgens willen wij in feite niet constant de nadruk leggen op het moet maar rendement opleveren. Dat is eigenlijk de insteek. Wij vragen ook een stukje maatschappelijke betrokkenheid. Dus het hoeft niet altijd dat rendement het hoogste orgaan is waarvan wij die afweging maken. Dat is in feite ook een stuk van onze motie mijnheer Nijskens. Dus er moet in feite ook wat meer belicht worden in het stuk dat je kunt zeggen wij moeten ons geld niet altijd afwegen naar rendement, maar ook naar een bepaald maatschappelijk doel. Dat mag ook nadrukkelijk meer belicht worden en in de afweging meegenomen worden.

De voorzitter: Dat standpunt is helder. Mijnheer Nijskens dan voor de laatste keer.

De heer Nijskens (VVD): Ik zal de laatste keer reageren. Dat is net stap 1 in de menukaart. U wilt nog een uitgebreidere menukaart maar dat is stap 1: Geen maatschappelijk belang, geen geld. Het rendement waar u zegt dat het stuk over gaat, vind ik een verkeerd frame. Rendement en risico is altijd aan elkaar gekoppeld. En op het moment dat je als Provincie maatschappelijk belang belangrijk genoeg vindt dan reserveer je vanuit de exploitatie middelen en niet vanuit het vermogen. Dat is mijn enige stelling.

De heer Franssen (LOKAAL-LIMBURG): Nee, die is helder. Dat vind ik ook een juiste stelling. Daarvoor u VVD landelijk en wij lokaal, kort bij de mensen, LOKAAL-LIMBURG. Het is daarvoor dat wij dan ook pleiten, in tegenstelling tot wat u naar voren brengt, voor meer maatschappelijke betrokkenheid van het geld, meer geld voor de burger, in tegenstelling tot wat u toch nadrukkelijk weer naar voren brengt geld en risicoafweging. Dat zien wij anders.

De voorzitter: Het was mij al de eerste keer helder, maar nu nog helderder. Dus u kunt verdergaan met uw betoog.

De heer Franssen (LOKAAL-LIMBURG): Indien het niet mogelijk is om een maatschappelijke impact op te nemen dan wordt dit in een nota aan GS of PS opgenomen. Met alle respect, als er geen maatschappelijke impact is of wanneer het niet mogelijk is de maatschappelijke impact te meten moeten wij ons afvragen of wij deze investering wel moeten doen. Anders gezegd, hoe meer maatschappelijke impact hoe minder het hoeft op te brengen. We doen het immers voor de

maatschappelijke impact en niet voor de euro's. Maatschappelijke impact moet altijd het uitgangspunt zijn. De beoordeling van mogelijke projecten, deelnames, wordt volgens ons te kort in deel 2a, uitvoeringskader en de menukaart, beschreven. Na de afweging of er genoeg publiek belang is, wordt direct de financiële afweging gemaakt. Volgens ons wordt in het gehele stuk te weinig aandacht geschonken aan keuzes van projecten. Dit zou in een uitgebreidere betere menukaart opgenomen kunnen worden. Vandaar dat LOKAAL-LIMBURG hierover een motie zal indienen. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. En die motie is motie 2723 en die is hiermee ingediend. Dan ga ik verder naar de fractie van de SP. Die is niet aanwezig. Dan ga ik naar de heer Loomans van de Partij voor de Dieren en aansluitend mevrouw Depondt van het CDA.

De heer Loomans (Partij voor de Dieren): Dank u wel, voorzitter. Als Provinciebestuur vervullen wij een voorbeeldfunctie. Daarom vinden wij het belangrijk dat er zakengedaan wordt met betrouwbare partners, dat we weten met wie we zakendoen en wat we kunnen verwachten. In het kader van deze Know Your Customer-procedure is het voor ons van belang om geen zaken te doen met partijen die betrokken zijn bij milieuschade en schandalen. Wij zijn dan ook blij dat het College dit inziet, dat ook de Gedeputeerde aangeeft dat dit een factor is die je moet meewegen. Na behandeling in de commissie is het Statenvoorstel hierop aangepast waarvoor dank. Echter die aanpassing beslaat slechts één zin toegevoegd aan paragraaf 4.4 van het Statenvoorstel. Ik citeer: "De benodigde milieuvergunning of verzekeringen worden, waar dat nodig is in projecten, behandeld bij de beoordeling van het businessplan en er wordt getoetst of er overtredingen zijn op milieuverontreiniging." Milieuvergunningen worden dus enkel waar dat nodig is behandeld bij de beoordeling van het businessplan en er wordt getoetst of er overtredingen zijn. Dat schept voor ons weinig duidelijkheid. Wordt er door het College altijd getoetst aan de voorwaarden van de milieuvergunningen of enkel waar dat nodig is en wie bepaalt dan waar dat nodig is? Als blijkt dat er geen overtredingen zijn begaan of dat er wel overtredingen zijn begaan op milieugebied, is dit dan een reden om geen samenwerking aan te gaan? Misschien kan de Gedeputeerde hier duidelijkheid over verschaffen. Dan voorzitter, en ik had het al over onze voorbeeldfunctie, waar investeren we in met dit investeringsbeleid? Of beter, waar investeren we niet in? Daarover blijven we met dit Statenvoorstel met veel vragen zitten. Bij de behandeling in de commissie hebben we aangegeven dat we als Provincie geen geld zouden moeten willen verdienen met investeringen die klimaatverandering, biodiversiteitsverlies en de stikstofcrisis verergeren. Daarbij gaven we aan dat met name investeringen in fossiele energie of die bijdragen aan CO_2-emissies steeds risicovoller worden. We moeten alles doen binnen alle sectoren om in 2050 55% minder broeikasgassen uit te stoten. Dit wordt bevestigd door het vorige week verschenen rapport Bestemming Parijs van een ambtelijke stuurgroep ingesteld door het huidige kabinet. Deze stuurgroep concludeert dat het volgende kabinet rekening moet houden met een verdubbeling van de klimaateisen voor industrie, energie, vervoer, gebouwen en de landbouw. Het lijkt ons daarom, ook op basis van financiële gezond verstand, wenselijk om met ons provinciaal investeringsbeleid nu alvast te anticiperen op aanvullende klimaatregelen die ongetwijfeld gaan komen. Immers ook in Limburg ondervinden wij al elke dag de gevolgen van de opwarming van de aarde, of het overstromingen, warme winters of natuurlijk zoönosepandemieën zijn. Allemaal zijn ze volgens vooraanstaande wetenschappers onlosmakelijk verbonden met klimaatverandering. Het is daarom belangrijk dat we nu slimme keuzes maken om hier wat aan te veranderen dat we met investeringskeuzes duidelijk maken dat we niet langer deel uitmaken van een fossiele maatschappij zodat ook wij hier in Limburg slim investeren in de toekomst.

We willen het College daarom nogmaals vragen om de Provincie Limburg niet langer te laten investeren in projecten die leiden tot een toename aan de CO_2-emissies en hierover expliciet een passage op te nemen in dit Statenvoorstel. Graag een reactie van de Gedeputeerde. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Loomans. Het woord is aan mevrouw Depondt als laatste in de eerste termijn.

Mevrouw Depondt-Olivers (CDA): Ja voorzitter, zoals het in de commissie ook al gezegd is, het is een heel compleet stuk. Het is goed uitgewerkt. Alle aanpassingen en toevoegingen ten opzichte van de vorige versie die vinden wij prima. Ook dank overigens voor de uitgebreide beantwoording van alle vragen en opmerkingen vanuit de commissie. Het is heel overzichtelijk en ook goed verwerkt. Maar juist omdat het zo omvangrijk is, collega's hebben het ook al gezegd, is ook wel even de vraag hoe zorg je dat het ook wordt nageleefd en vooral ook hoe kunnen wij als PS toetsen dat het gebeurt, want het is allemaal redelijk complex. Dat is ook gezegd. Vanuit onze verantwoordelijkheid is dat wel een vraag richting het College. Misschien in het verlengde daarvan een reactie op LOKAAL-LIMBURG. Voor ons hoeft dat allemaal niet uitbesteed te worden. Wij hebben alle vertrouwen in de ambtelijke organisatie dat zij dat zelf kunnen. Dat zelf kunnen houdt wat ons betreft ook in dat ze prima in staat zijn om zelf te beoordelen wanneer zij daar externe additionele deskundigheid voor moeten inhuren of niet. Voor ons was de nadere specificatie van dat begrip provinciaal vermogen een belangrijk punt. Dat is nu uitgewerkt, waarvoor dank. En wij delen ook de opvatting van het College dat de door PS vastgestelde beleidskaders, het wat, leidend is voor de feitelijke investeringskeuzes. Dat is meer het hoe. We zijn wel blij dat dat iets explicieter dan voorheen in dit document is opgenomen, dan ook reagerend op LOKAAL-LIMBURG, en voor ons is dat voldoende. Als wij in dit beleidskader alle wat-vragen gaan opnemen dan halen we eigenlijk gewoon onze eigen beleidskaders onderuit. Dus voor ons is het gewoon een complementair stuk daaraan. Terecht wordt ook over financieel en maatschappelijk rendement gesproken. Dat maatschappelijk rendement wordt in die beleidskaders bepaald, ook even de richting van die motie van LOKAAL-LIMBURG. Dus voor ons hoeft dat hier niet in. Het is prima om dat inzichtelijk te maken. Dank ook voor de toezegging om separaat te rapporteren over de rendementen over de afgelopen periode. Dan blijft nog één vraag open. Wij hebben elk jaar bij de jaarstukken ook de rendementen over het afgelopen jaar, maar is er iets te bedenken, hoe lastig ook in deze volatiele wereld, om ook een toekomstprognose aan te geven, gerelateerd ook aan het verhaal van het in stand houden van het vermogen? Dan zou een toekomstprognose met alle mitsen en maren daaraan ook wel handig zijn als dat kan. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Als u nog even blijft staan. Er komt nog een vraag van de fractie van LOKAAL-LIMBURG, de heer Franssen.

De heer Franssen (LOKAAL-LIMBURG): Dank u wel, voorzitter. Ik hoorde dat u bepaalde bewoordingen sprak en u zei: we zijn tevreden over de uitwerking en dergelijke. Nu is mijn vraag aan u, waar maakt het CDA de afweging als u het sociaal maatschappelijk rendement bekijkt? Gaat men voor het rendement, dus in feite men wil meer-meer of gaat men voor sociaal draagvlak en vervolgens wil men ook dat er iets terugkomt voor de Limburgse burger die op een fatsoenlijke manier hun belastinggeld betalen?

Mevrouw Depondt-Olivers (CDA): Wat wij met maatschappelijk rendement bedoelen, bepalen wij met zijn allen gezamenlijk in de beleidskaders. Daar worden die uitgewerkt. En als je het hebt over het

in stand houden van het vermogen, dan betekent dat dat je binnen dat totale pakket investeringen kunt hebben die iets minder financieel renderen en investeringen die iets meer financieel renderen, als de optelsom maar voldoet aan het principe van in stand houden van. Daarmee is dus niet per definitie, wat het CDA betreft, gezegd dat als maatschappelijk rendement in een bepaald project van een dusdanige weging is dat wij dat met zijn allen belangrijk vinden, en nogmaals dat bepalen wij in de beleidskaders, dat daar dan altijd per definitie een financieel maximaal rendement tegenover moet staan. Maar wij vinden wel dat de totale doelstelling van de portefeuille, in stand houden van het vermogen, in stand moet blijven.

De heer Franssen (LOKAAL-LIMBURG): Ik heb een vervolgvraag hierop voorzitter als dit mag. In feite lazen wij dat ook in het stuk. Dat is de uitgangssituatie. Maar ik proef in uw woorden dat u het het meeste belang hecht aan het financieel rendement.

Mevrouw Depondt-Olivers (CDA): Wij hebben het hier over een investeringskader dat past bij de vastgestelde doelstelling voor ons investeringsbeleid en die doelstelling van ons investeringsbeleid is op de langere termijn behoud van ons vermogen. Dat is het uitgangspunt. Daarbinnen doen wij investeringen en welke investeringen wij tegen welke condities doen binnen dat kader die staan beschreven in de beleidskaders.

De heer Franssen (LOKAAL-LIMBURG): Voorzitter, de laatste keer. Dat is ons helder. U geeft, met alle respect, de korte inhoud van het stuk weer zoals ik ook die korte inhoud tot mij heb genomen. Dus ik zou hetzelfde naar u toe kunnen vertellen, maar u geeft geen concreet antwoord op mijn vraag met alle respect.

Mevrouw Depondt-Olivers (CDA): U vraagt mij om een A of een B te zeggen. Ik zeg allebei, maar wel binnen het totaalkader van ons investeringsbeleid.

De heer Franssen (LOKAAL-LIMBURG): Ja, oké, maar dat is natuurlijk heel makkelijk. Dat is heel makkelijk. Dat is heel breed, maar ik wil juist weten van het CDA waar u het belang hecht. En in mijn beleving is dat in tegenstelling tot LOKAAL-LIMBURG. LOKAAL-LIMBURG zal meer voor de burgers opkomen en u gaat voor het financieel rendement en daar zullen wij ons niet in kunnen vinden. Dat verwoordt u. Met alle respect voor uw partij maar wij hebben het andere. Dank u wel, voorzitter.

Mevrouw Depondt-Olivers (CDA): Dat is uw interpretatie van mijn verhaal. Daar ben ik het niet mee eens.

De heer Franssen (LOKAAL-LIMBURG): Oké, dank u wel voorzitter.

Mevrouw Depondt-Olivers (CDA): Ja, dan zijn we het daar wel over eens dat we het niet eens zijn.

De voorzitter: Dank u wel. Dat was de bijdrage van de Provinciale Staten in eerste termijn. Ik geef voor de beantwoording graag het woord aan de Gedeputeerde.

Gedeputeerde Koopmans: Voorzitter, dank u wel. Dank de leden van uw Staten voor de inbreng in eerste termijn, waaruit ik de conclusie kan trekken, en dat is mooi, en dat was in de commissie eigenlijk ook al, dat er breed draagvlak is voor Sturing in Samenwerking 3.0, maar dat er nog wel een

paar punten zijn die vanuit uw Staten besproken moeten worden. Laat ik allereerst beginnen met de heer Van Wageningen. Hij had het punt van de SROI. In algemene zin hebben wij het streven om dat zo hoog mogelijk te kunnen laten zijn. Bijvoorbeeld hier in huis bij de aanbestedingen met betrekking tot schoonmaak hebben wij volgens mij een percentage van 30% neergezet. Ik zou overigens, en dat heeft u waarschijnlijk niet zo bedoeld, niet al te makkelijk zeggen dat het bij ingenieursdiensten en zo niet kan want ook hele slimme mensen overkomt van alles. Dat kun je zo niet zeggen. Zo bedoelt u het ook niet en dat moeten we ook niet doen. **We moeten gewoon heel goed kijken op sociaal rendement bij mensen die op de een of andere manier ergens last van hebben, waardoor ze minder makkelijk aan de slag kunnen. Hoe je ook via onze instrumenten met aanbesteding en noem maar op en ook in dezen, bij Sturing in Samenwerking 3.0, dat zoveel mogelijk kunt doen. Dat zeg ik u nu ook toe.** Dat is gewoon ons beleid en daar moeten wij elke keer gewoon goed naar kijken. Als u zou zeggen nu moet het 10% worden, dan is dat een beetje ingewikkeld, want dat is gewoon niet altijd mogelijk. Dat is mooi als doel. Dat is mooi als streven, maar om daar een formeel punt van te maken, dat heeft u ook niet gedaan, dat lijkt me niet verstandig.

De voorzitter: De heer Van Wageningen.

De heer Van Wageningen (D66): Ik ben het helemaal met u eens dat in iedere sector en ook bij ieder instrument dat de Provincie inzet het nogal uitmaakt of het een lening is of een deelneming. Maar in alle gevallen willen we graag een optimale benadering. Maar in Sturing in Samenwerking zoals het nu aan ons wordt voorgelegd staat wel degelijk dat die 5% op alle instrumenten wordt toegepast. Dat vraagt juist meer maatwerk om het optimale te bereiken en dat is wat we graag willen. Ik denk dat we elkaar goed begrijpen wat dat betreft. Met die toezegging ben ik dus ook heel blij.

De voorzitter: Dank u wel.

Gedeputeerde Koopmans: Dank u wel. Voorzitter, ik ben overigens blij dat dat lijkende misverstand dat in de commissie aan de orde was over die tegenstelling er ook vanuit de heer Baneke er echt niet is. Ik begreep dat eigenlijk ook al in het debat. Ook de GroenLinks-fractie, zo begrijp ik het, is voor instandhouding van het rendement en niet voor het zomaar even weggeven, een beeld wat in de commissie een heel beetje leek te ontstaan. Ik had dat beeld overigens niet. Voorzitter, voor de GroenLinks-fractie is net ook in het debat het punt neergezet, en dat geldt ook voor de heer Loomans, van noem het maar even dat je met SIS 3.0 geen investeringen zou moeten doen waarbij de CO_2-uitstoot zou kunnen vergroten. Voorzitter, ik kom daar dadelijk bij de motie van de heer Franssen nog op terug. De belangrijkste stap die elke keer gezet moet worden is de eerste stap, namelijk het bepalen van het maatschappelijke belang. Daarvoor zijn van belang, zo hebben we in SIS 3.0 ook opgenomen, het Collegeprogramma en alle vastgestelde beleidskaders. Dat zijn de door u vastgestelde beleidskaders. Die zijn er bepalend voor of stap 1 überhaupt overleefd wordt, want als het geen maatschappelijk belang dient, geen publiek belang dient, dat zijn grondslag vindt in beleidskaders dan gaat het gewoon niet verder. Dat is dus eigenlijk het antwoord op iedereen die in dit stuk laat ik zeggen elementen wil hebben zoals CO_2, zoals milieubeleid of zoals sociaal beleid waar de heer Franssen op duidt. Dat hoort hier niet thuis want dat zit er in algemene zin in en elke keer moet dat getoetst worden door het College. En indien het buiten de verordening is waarbij het aan PS is dan zullen wij dat aan PS voorleggen met daarin gemotiveerd vanuit de beleidskaders hoe dat geacteerd wordt. En heel specifiek bij CO_2 zeg ik tegen de heer Baneke we hebben recent Transitie Financierbaar hier vastgesteld. Dat is eigenlijk een soort voorwas, waarbij we dus toewerken met een

systematiek dat eigenlijk voorstellen die bij SIS 3.0 binnenkomen die voorwas gehad hebben waardoor dat daarin ook al georganiseerd is dat hier niet zomaar wat kan binnenkomen waarbij de CO_2-uitstoot totaal vergroot zou worden. Nee, dat is niet zo. Ook de PES is een document dat door uw Staten is vastgesteld. Dat is een beleidskader naast Transitie Financierbaar waar je langs loopt en dan pas zetten wij de instrumentariums in indien voldaan wordt aan de criteria die in die beleidskaders zitten. Dan pas zetten we SIS 3.0 in. Ik denk dat de heer Nijskens dat heel terecht zei. Die stap 1 is de meest belangrijke, want die geeft aan wat het publieke belang is. Mevrouw Schuuring had nog een interessante vraag over hoe doen we dat met ken je klant, want dat vind ik toch altijd weer een mooier begrip. Hoe doen we dat met bestaande deelnemingen? Daar is het volgende aan de orde. Bij bijna iedereen heeft in het verleden die procedure ook al plaatsgevonden. Alleen leggen we hem nu veel formeler en strakker vast. Maar we hebben dat in het verleden ook gedaan. We hebben dat nu dus veel meer gepreciseerd ook in een procedure. Bij bestuurswisselingen, fusie en nieuwe voorstellen die er komen gebeurt het ook. Dan laten we het ook. Maar om nu te gaan zeggen als er ergens niets verandert dat gaat me wat ver, maar ik ben ervan overtuigd, in een dynamische wereld waarin wij met elkaar leven met die verbonden partijen, dat heel snel iedereen op dat punt de procedure heeft moeten meemaken. Voorzitter, dan nog het punt van mevrouw Schuuring op het punt van de actualisatie. Ik ben nu zes jaar Gedeputeerde. We hebben het over 3.0 en 1 heb ik ook meegemaakt. Maar ik moet u zeggen de intensiteit waarmee wij in de afgelopen periode werkendeweg het document echt verrijkt hebben, versterkt hebben en precies hebben gemaakt, dat gaan we niet elke twee jaar doen. Maar als het nodig is, als er een keer vanuit de Staten of vanuit onszelf een leermoment komt, dan passen we het aan. Een echte actualisatie is denk ik het meest verstandig een jaar nadat je in een nieuwe periode zit en dat je dan even kijkt van doen we dit op de meest verstandige manier met ons vermogen.

De voorzitter: Mevrouw Schuuring.

Mevrouw Schuuring (PvdA): Ja, dank u wel voorzitter. Mijn vraag was niet of u over twee jaar het stuk opnieuw zou willen actualiseren maar **of er een tussentijdse evaluatie kan plaatsvinden over wat de effecten van deze actualisatie zijn en om die informatie op een kortere termijn dan vier jaar in ieder geval naar ons te sturen.**

Gedeputeerde Koopmans: Voorzitter, ik zou het iets anders willen doen. Zo hebben we dat in de afgelopen jaren ook gedaan, dat als wij iets tegenkwamen waarvan wij tegen elkaar zeiden hier in deze zaal of op de Collegetafel of bij mij in een routineoverleg of bij de afdeling van dat kan beter, dan veranderen we dat gewoon. Dan komen we al heel snel met een kleine aanpassing als dat nodig is of we schrijven u een brief daarover, maar echt evalueren over twee jaar? Ik denk dat het niet zo makkelijk is om alleen de verbeteringen te evalueren. Wij evalueren dus continu of het goed gaat. Dat is denk ik echt verstandiger en meer in lijn met wat u wilt. **Ik ga het u toch toezeggen. Wij gaan er over twee jaar toch een brief over schrijven, gewoon over wat we opgehaald hebben op dat punt.** Dus dat doen we. Voorzitter, dan kom ik bij de heer Franssen en zijn motie. Voorzitter, het werd denk ik een beetje duidelijk in het debatje tussen de heer Nijskens en de heer Franssen, dat de heer Franssen met zijn motie heel sterk zegt dat hij nadruk wil leggen op het sociale rendement van datgene wat wij in het Provinciehuis doen naar Limburgers toe, wat overigens zal ik u zeggen door het hele College en volgens mij door de hele Staten gedragen wordt. Bij stap 1, als je dus kijkt naar wat is het publieke doel, dan kan aan de orde zijn dat het sociale rendement ontzettend belangrijk is. Dan kan het overigens zijn als je het proces gaat inlopen, en dat is heel vaak trouwens, dat een lening niet

geschikt is. U moet dan ook weten dat van onze begroting meer dan € 100 miljoen naar subsidies gaat, want dat is dan de keuze. En soms doen we ook nog weleens een keer een menging, dat we een stuk lening doen met wat subsidie. Want collega's zeggen we willen iets heel graag of vanuit de Staten wordt gezegd we willen heel graag dat er een lening verstrekt wordt maar we zien aan de risicokant dat het niet helemaal kan zonder een storting in de risicoreserve. Dan kun je vanuit de beleidsmiddelen daar wat bij doen. Zo simpel werkt het. Dus de tegenstelling voorzitter, zeg ik tegen de heer Franssen, die lijkt te komen uit zijn motie. Die is er in de dagelijkse praktijk niet. Die is er niet. Dit huis, uw Staten, dit College van GS, doet ongelooflijk veel met daarin meenemend of soms centraal stellend het sociale maatschappelijke rendement. Daar zijn talloze dingen over te bedenken. Alleen als het gaat over het instrumentarium in relatie tot garantstellingen en leningen en dergelijke, wat kern is in dit stuk, daar blijven we gewoon zuiver redeneren en als je dus daarin niet de zekerheid kunt geven dat je het kunt terugbetalen dan moet je gewoon met een subsidie werken en dat doen we vaak met veel plezier.

De voorzitter: De heer Franssen.

De heer Franssen (LOKAAL-LIMBURG): Het verbaast mij dat u dit antwoord geeft. Ik kan me herinneren dat we recentelijk ook een Statenvergadering hebben gehad en daar hadden we het ook over deelnemingen, financieringen en dergelijke. En toen zei u keihard vanuit de stoel daar of vanuit deze spreekstoel "als het rendement of het bedrijf het niet kan betalen dan doen we het niet. Punt." Dat zijn uw letterlijke woorden geweest. Ik heb ze genoteerd. Dat betekent dus in feite dat u het financieel rendement boven het maatschappelijk rendement prefereert want het zijn uw letterlijke woorden. Nu geeft u daar een draai aan. Dat verbaast ons. Wij willen dus duidelijkheid in die draai hebben. En wij draaien niet. Wij kunnen gerust een toevoeging doen dat wij als LOKAAL-LIMBURG zeggen wij willen 7%, maar als er veel meer maatschappelijk, sociale meerwaarde in zit nemen we genoegen met 5%. Daar verschillen we van mening. Hoe staat u daartegenover met uw uitspraak van recentelijk en uw uitspraken nu? Dat is mijn concrete vraag.

Gedeputeerde Koopmans: Voorzitter, ik blijf bij de woorden die ik net verteld heb, want dat is de systematiek zoals we hebben en overigens ook hadden. Zeg maar als wij een toets laten plaatsvinden door de afdeling Treasury, al of niet door externen geholpen, rondom bijvoorbeeld een lening en er is sprake van dat de businesscase niet klopt dan gaat het niet door. Dan kun je nog nadenken over met elkaar sleutelen aan die businesscase. Je kunt ook nog kijken of andere partners erbij komen. Er zijn dus heel veel mogelijkheden in dat traject die dan misschien toch nog tot een ja kunnen leiden. En in sommige hele specifieke gevallen kan dat ook leiden tot de keuze dat je met een subsidie werkt. Dat kan. Maar ten principale als je met een lening of een garantstelling werkt en iemand kan het niet betalen dan moet je het niet doen. Dat staat hier ook in. Maar dat is een andere discussie dan dat daarmee uitgesloten is dat wij op het gebied van sociaalmaatschappelijk rendement niet onze stappen zouden willen zetten. Natuurlijk doen we dat. Dat doen we hier dag in dag uit, in de meeste besluiten zelfs die we zelfs nemen, want we doen veel meer subsidies dan dat we aan leningen doen. Veel meer.

De voorzitter: Mijnheer Franssen heeft nog een vraag.

De heer Franssen (LOKAAL-LIMBURG): Fijn.

De voorzitter: Dank u wel.

De heer Franssen (LOKAAL-LIMBURG): Dat is ook bekend dat wij als Provincie redelijk wat leningen verstrekken, subsidies verstrekken en dergelijke, maar ik gaf u eigenlijk een concrete vraag en helaas door uw subsidieverhaal en leningsverhaal heeft u geen antwoord gegeven op mijn concrete vraag. Ik kan ook natuurlijk hier een heel verhaal om iets bouwen, maar u hoeft mij maar simpel een antwoord te geven op mijn concrete vraag. Waar maakt u de afweging 7% rendement of 5% en sociaal meerwaarde. Dat is mijn concrete vraag.

Gedeputeerde Koopmans: Voorzitter, eerst was uw vraag wanneer bent u gedraaid. Niet zeg ik eerst. Dat doe ik nog even voor de duidelijkheid. Ik ben niet gedraaid.

De heer Franssen (LOKAAL-LIMBURG): Daar wil ik ook nog op terugkomen. Dan zoeken we de band op.

De voorzitter: Nee, die vraag is beantwoord. We gaan weer verder.

Gedeputeerde Koopmans: Ik ben niet gedraaid.

De heer Franssen (LOKAAL-LIMBURG): Dat zegt u. Wij hebben daar een andere mening over.

De voorzitter: Nee, eerst even de andere beantwoording.

Gedeputeerde Koopmans: Nee voorzitter, in dit hele boek Sturing in Samenwerking zit de hele systematiek van hoe je als het een lening is komt tot een rentepercentage. Zolang als ik Gedeputeerde ben heb ik nog nooit zelf het initiatief genomen of meegemaakt dat een rentepercentage omlaagging omdat het een soort politieke wil was. Nee. Dat is een strakke screening door Treasury die overigens in hun advisering zoeken en grenzen opzoeken en kijken hoe je met de inzet van bijvoorbeeld verschillende soorten leningen, garantstellingen en combinaties van anderen soms tot een wat lager of een ander percentage kunt komen. Maar als je dat percentage hebt vastgesteld en daarna kan het niet, dan is er slechts één mogelijkheid en dat is namelijk nee zeggen of, maar dan kom je in een ander systeem terecht, dat je met een subsidie gaat werken. Zo simpel was het, is het en, als ik hier naar de grote meerderheid van de Staten kijk, blijft het.

De heer Franssen (LOKAAL-LIMBURG): Dank u wel voorzitter. Nog een laatste opmerking in dezen.

De voorzitter: Een opmerking nog.

De heer Franssen (LOKAAL-LIMBURG): Ik snap uw verhaal en ik kan ook heel goed uw afwegingen bezien, begrijpen. En natuurlijk is elk dossier anders. En ik snap ook dat u zegt wij hebben een meerderheid voor die beleidslijn. Dat is helemaal helder, Gedeputeerde Koopmans. Alleen vragen wij in feite in onze motie om a in dat sociaalmaatschappelijk rendement iets meer afweging te verkrijgen, maar ook het wat concreter te maken. De uitgangssituatie die in het stuk wordt beschreven is ons helemaal helder. U wilt natuurlijk op het vermogen dat hier aanwezig is een bepaald rendement halen. Maar wij zouden het op prijs stellen, als we gezamenlijk in uw afweging en wij in onze afweging, om toch niet dat financieel rendement altijd als hoogste te laten prefereren en wat meer ook te kijken naar

het geld dat we kunnen inzetten voor meer maatschappelijk sociaal nut en misschien met wat minder rendement. Dat is eigenlijk onze insteek en als wij ons daarin kunnen vinden, of ik kan misschien via u een toezegging krijgen dat u er nog wat meer aandacht aan wilt besteden, dan kunt u ook op onze steun rekenen. Dat is eigenlijk de uitgangssituatie van de motie maar ook van het betoog.

Gedeputeerde Koopmans: Nee, dat begrijp ik heel goed en uw doel dat snap ik wel, maar het hoort hier niet thuis. Wat u aan ons vraagt dat moet u doen bij de behandeling van de beleidskaders en ik roep u ook op mijnheer Franssen om bij de beleidskaders, bij de evaluaties die nu in de komende jaren gaan komen, op het punt van het inzetten van bijvoorbeeld een leningeninstrumentarium, bij bijvoorbeeld het beleidskader sociaal of het beleidskader PES, de opmerking te maken van ik wil dit of dat. Dat geldt ook voor de heer Loomans en de heer Van Wageningen. Maar in dit stuk hoort het niet thuis.

De voorzitter: Ja, nog één keer en dan is eigenlijk uw tweede termijn al geweest zou ik bijna zeggen.

De heer Franssen (LOKAAL-LIMBURG): Prima voorzitter. Ik snap wat u zegt. Ik snap het en die lijn kan ik ook een stukje volgen, maar u zou ook de afweging kunnen maken ik plaats het nu al in het hoofdmenu en voer vanuit het hoofdmenu het door naar de submenu's. Snapt u? En u zegt in feite we laat het even uit het hoofdmenu en werk het verder uit in het submenu. Daar zitten we helaas even wat verschillend. En wij zeggen plaats het al gedeeltelijk in het hoofdmenu. Dank u wel voorzitter.

Gedeputeerde Koopmans: Voorzitter, dus ik ontraad de motie. Voorzitter, dan is ook nog wel even van belang om even gewoon simpel wat getallen te noemen. Op het punt van rendement halen wij afgelopen jaar of dit jaar, dat weet ik niet, € 38 miljoen binnen. En met rendement heb ik het over rente en dividend. Zeg ik dat even goed, mijnheer het nieuwe hoofd? Ja. Dat klopt dus. € 38 miljoen. Dat betekent dus ook voor iedereen die een tegenstelling maakt tussen wat levert het financiële rendement op en is dat het allerbelangrijkste, dat dit ons de mogelijkheid geeft voor € 38 miljoen jaarlijks interessant, relevant, sociaalmaatschappelijk van alles en nog wat te doen. Dus het is niet een keuze tussen hoog financieel rendement of maatschappelijk rendement. Nee, een hoog financieel rendement maakt het mogelijk op het gebied van maatschappelijk rendement uw en ons steentje bij te dragen aan de Limburgse samenleving. Voorzitter, het punt van de heer Loomans met betrekking tot de vergunningen is echt heel eenvoudig. Daar waar het aan de orde is dat is natuurlijk er zijn plekken waar geen milieuvergunning is. Zo moet u het lezen. Daar waar vergunningen aan de orde zijn is altijd onderdeel ervan of vergunningensituaties op orde zijn. Punt. Dan zit daarin uw tweede en onderliggende vraag, indien er overtredingen aan de orde zijn. Voorzitter, dat is iets ingewikkelder. Je kunt hier niet zeggen, dat zou ik echt geen goede keuze vinden, dat als er een overtreding is dan is SIS 3.0 voor jou een gesloten boek, want dan ben je twee rechtssystemen aan elkaar aan het koppelen. Als je de beoordeling of een overtreding aan de orde is hieraan koppelt, dan vind ik dat heel erg ingewikkeld. Dat zijn twee aparte systemen. Overigens wanneer ergens een overtreding is en je weet helemaal zeker er is nooit een oplossing te verzinnen, dan zit je in een gesprek natuurlijk met elkaar waarbij waarschijnlijk niet eens de ondernemer maar ook wij zomaar niet gaan zeggen dat het publiek belang gediend is met een lening. Natuurlijk niet. Tegelijkertijd kan ook aan de orde zijn dat een situatie die een overtreding oplevert juist met een lening kan toegroeien of onmiddellijk kan toegaan naar een situatie waarbij die overtreding niet meer aan de orde is en waarbij bijvoorbeeld de CO_2-uitstoot een norm minder wordt. Dat kan ook aan de orde zijn en dat is dan weer meer in lijn met wat u wilt. Maar kort en goed, daar waar de vergunningen aan de orde zijn is het absoluut een punt

zoals benoemd. En het is dus niet dat waar vergunningen aan de orde zijn we dat maar af en toe bekijken. Zo is het niet bedoeld. Ik denk dat dat is wat u bedoelde, hoop ik.

De voorzitter: Laten we kijken of die hoop gerechtvaardigd was. Mijnheer Loomans.

De heer Loomans (Partij voor de Dieren): Ja, dank u wel voorzitter. Stel dat ik overtreding nu eens vervang door veroordeling. Bent u dan wel van mening dat bij een veroordeling wegens een milieudelict we niet willen samenwerken met een partij?

Gedeputeerde Koopmans: Dat ligt er een beetje aan. Je moet twee dingen namelijk beantwoorden. Ik heb net al het voorbeeld genoemd. Iemand kan veroordeeld worden in een ingewikkelde procedure en die leidt tot een veroordeling tot een boete. Als daarna aan de orde is dat door middel van die lening het bedrijf bijvoorbeeld ondertussen de fout die gemaakt is al hersteld heeft maar dat met een lening de uitstoot geweldig kan verminderen, dan kom ik dat met veel plezier, ik zou bijna zeggen allereerst bij u, even melden. Dus je kunt dat niet zo specifiek zeggen. Tegelijkertijd zit in ken je klant natuurlijk ook dat je kijkt naar wat doet iedereen. Daar horen dit soort dingen ook bij. Dus het is een punt maar je kunt niet zeggen dat het in alle omstandigheden een uitsluitingsgrond is.

De voorzitter: Dank u.

Gedeputeerde Koopmans: Voorzitter, dan tot slot nog het punt van mevrouw Depondt, **inzicht in toekomstige rendementen**. Op zich doen wij de begroting, en zeker de meerjarenprognoses, conservatief. Zeg maar de opbrengsten van rente en dividenden zetten we daar neer. **Ik vind het zelf ook wel nuttig**, want we hebben dat ook naar aanleiding van uw vraag nog eens een keer opgehaald, **om daar regelmatig ook een soort van beschouwing over te geven**. Want het debat over wat je met dat rendement doet wat ooit in 2014 ontstaan is, en wat ook nu weer plaatsvindt, daar hoort ook bij van wat betekenen eigenlijk de risico's die we nemen en wat levert dat ook in financiële zin op, nog los van wat het in de samenleving op kan leveren. Daar hoort gewoon een goede beschouwing bij van hoe dat ongeveer loopt in relatie tot wat er op de rentemarkten gebeurt et cetera. Dat hoort daarbij. Dat is gewoon goed om te doen. Dat gaan we ergens een plek geven. Daar moet ik nog even over nadenken. Daar ben ik nog niet helemaal uit. **Wij schrijven ook geloof ik elk halfjaar een soort Treasury-rapportage. Misschien kunnen we daaraan vastgekoppeld een soort beschouwing geven.** Ik zie nog niemand aan die kant heel beroerd doen. We gaan eens even kijken of het daar een mooie plek ook heeft, want ik vind dat ook de Treasury rapportage hier weleens iets meer aandacht zou kunnen krijgen want dat is een relevant onderdeel van onze inkomstenkant. Voorzitter, ik denk dat ik daarmee alle belangrijke punten die gemaakt zijn door uw Staten heb meegenomen in het antwoord.

De voorzitter: Dank u wel. Dan kijk ik even of er nog behoefte is aan een grote tweede ronde. Dan ga ik even dezelfde volgorde langs. Ik kijk even of de heer Van Wageningen nog een tweede termijn hoeft. Nee, dat hoeft niet. Wil de heer Baneke nog een tweede termijn? Heel kort. Ja, dat kan.

De heer Baneke (GroenLinks): Dank u wel voorzitter. Dank aan de heer Koopmans voor de antwoorden op de opmerkingen van GroenLinks. Ik wil nog één ding even verklaren namens GroenLinks. Het klopt dat wij het belang zien van het in stand houden van het provinciaal kapitaal. We hebben ons helemaal in het begin kan ik mij herinneren wel verzet tegen de hoogte daarvan. Ik denk

dat dat een politieke discussie is waar wij ons politiek ook tegenaan zullen blijven bemoeien, maar met het in stand houden van het totale kapitaal kunnen wij inderdaad meegaan.

De voorzitter: Dank u wel voor deze bijdrage. Dan kijk ik nog even of er behoefte is aan een tweede termijn. De heer Nijskens niet want hij heeft ook de eerste termijn niet gedaan. Dan kijk ik of mevrouw Schuuring nog een tweede termijn wil. Ja.

Mevrouw Schuuring (PvdA): Ja dank u wel voorzitter. Ten eerste, dank voor de toezegging die toch nog kwam. Misschien nog even als verduidelijking. Ik heb het gevoel dat u in eerste instantie dacht aan iets groters dan waar wij om vroegen. Het gaat ons er vooral om dat wij ook een manier willen hebben om ook dit kader op uitvoering te kunnen controleren en dat is natuurlijk lastig bij iets dat zo omvattend is en zo technisch en het gaat dus inderdaad over hoe het in de praktijk wordt uitgevoerd. En wat daar over een jaar of twee over te zeggen is daar zouden wij inderdaad graag een aparte brief over ontvangen. Dan misschien ook nog heel kort even over de motie die is ingediend. Wij zullen deze niet steunen. Wat ons betreft is de huidige menukaart in het stuk voldoende om het maatschappelijk rendement te waarborgen in dit stuk. Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Schuuring. Ik kijk nog even naar de heer Franssen voor een tweede termijn. Ik denk het niet want u heeft voldoende gelegenheid gehad. Niet? Wel? Dan zal ik streng op de tijd letten. De klok ga ik aanzetten.

De heer Franssen (LOKAAL-LIMBURG): Dank u wel, voorzitter. Mag ik even vragen hoe streng u bent en hoeveel minuten ik heb?

De voorzitter: U heeft nu zes seconden al gehad. Dus.

De heer Franssen (LOKAAL-LIMBURG): Goed. Kijk, de tijd loopt. Laat ik het zo verwoorden en dank voor uw tijd voorzitter. Waar wij als LOKAAL-LIMBURG onze bezorgdheid over uitspreken is het feit dat wij bang en/of bevreesd zijn dat alleen de financiën doorslaggevend zijn. En ik denk dat hebben wij samen ook geconstateerd, de heer Koopmans en ik. En volgens mij is het enige verschil dat de Gedeputeerde in dezen met zijn ondersteuning zegt wij willen dat kapitaal in stand houden, wij maken dat hoofdmenu en vervolgens zetten we daar een aantal menu's onder in feite en dan besluit PS willen we dat of willen we dat niet. Alleen in dat voortraject willen wij dus iets meer duidelijkheid hebben en dat verwoorden wij in feite met de tweede bullet in de motie en daar vragen wij in feite ook dat er beter beschreven wordt hoe het maatschappelijk rendement wordt gewogen ten opzichte van het financieel rendement. Dan vinden wij het als LOKAAL-LIMBURG uiterst verbazingwekkend dat de Gedeputeerde deze keuze ontraadt, want in onze optiek is het dus zo dat je daar altijd een afweging in dient te maken, maar ook dat je daar heel transparant in dient te zijn. En vooral dat laatste hebben we bij dat vorige Statenstuk heel vaak in de bewoording van partijen horen terugkomen en nu zou het opeens bij nogal wat partijen anders zijn en dat verbaast ons. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Franssen voor deze bijdrage. En de tijd is op. Dat is ook zo. Dan kijk ik of een tweede termijn nog nodig is bij de heer Loomans. Niet. En bij mevrouw Depondt? Ook niet. En dan kan ik alweer het woord geven aan de Gedeputeerde. Dat mag vanaf de plaats.

Gedeputeerde Koopmans: Voorzitter, dank voor de bijdragen in tweede termijn van een aantal leden. Er is één puntje en dat pak ik even mee bij **de vraag van mevrouw Schuuring van hoe controleer je eigenlijk hoe dit werkt**. Er waren meer leden die daar in eerste termijn een opmerking over gemaakt hebben. U moet weten dat **elk Statenvoorstel dat naar u toekomt waarin Sturing in Samenwerking een rol speelt, dat moeten wij gewoon vertellen. En dan zullen de mensen bij ons dat hele menu doorlopen en dat stappenplan en alles wat daarin zit.** Ik heb dat geloof ik in de commissie al gezegd. Eigenlijk is er dan maar één vraag die u dan elke keer moet stellen, en dat is aan de Gedeputeerde die er dan zit, van heer of mevrouw Gedeputeerde heeft u alle stappen zoals in dat dikke boek staan doorlopen ja of nee. Dat is eigenlijk de enige vraag. Als dan een ja komt, dan moet u daarvan uit kunnen gaan dat al die stappen precies doorlopen zijn en daarmee dus een proces heeft plaatsgevonden dat voldoet aan de criteria die u vandaag stelt. Dat is ook de manier waarop je er verder van leert met elkaar. Want **in het Treasury-advies of het advies van de afdelingen komen al die stappen te staan**. Voorzitter, dat is gewoon heel erg belangrijk om met elkaar te doorzien. **Dat zal ook een onderwerp zijn**, zeg ik tegen mevrouw Schuuring, **wat we dan in die brief over twee jaar nog eens even meenemen**. Tegen de heer Franssen zeg ik toch nog een keer, voorzitter, en dat begint eigenlijk op pagina 31. Op pagina 31 en 32 van het boek gaat het over de zes stappen. Daarin is één het sociaalmaatschappelijk rendement of het rendement dat je wilt in de samenleving. Dat is een eerste stap, het publieke belang. Als je dan die stappen gaat nemen, dan komt bij punt 5 de financiële toets inclusief de fiscaliteit mede in relatie tot het maatschappelijk rendement nog een keer later aan de orde. En dan zitten al die dingen die u eigenlijk wilt erin, zeg ik tegen de heer Franssen. Alleen in de onderliggende beleidskaders moet het echt neergezet worden, maar hierin kan het echt elke keer zijn plek krijgen voorzitter. Daarmee denk ik dat het voldoende beantwoord is.

De voorzitter: Dank u. En daarmee beëindigen we de beraadslagingen over 7.2. Vanavond in de besluitvormende vergadering wordt eerst het stuk en dan de motie in stemming gebracht. Ik dank de leden voor de bijdragen en ik schors de vergadering twee minuten voor een changement voor agendapunt 7.3, het kenbaar maken van wensen en bedenkingen omtrent deelnemen in de entiteit Brightlands Venture Partners Fund IV. Dus de vergadering is twee minuten geschorst.

[SCHORSING]

7.3 CORRECTIE G-21-003 Statenvoorstel inzake “Kenbaar maken van wensen en bedenkingen omtrent het deelnemen in een entiteit t.b.v. Brightlands Venture Partners Fund IV”, brief GS van 12-1-2021 (GS 2021-890)

De voorzitter: Dames en heren, ik verzoek u plaats te nemen. Ik heropen de vergadering en aan de orde is het stuk 7.3 Statenvoorstel Kenbaar maken van wensen en bedenkingen omtrent het deelnemen in een entiteit ten behoeve van Brightlands Venture Partners Fund IV. Het Statenvoorstel is behandeld in de commissievergadering FEB van 22 januari en als bespreekstuk doorgeleid naar deze vergadering. Het kan in twee termijnen worden besproken. Er zijn vier sprekers aangemeld en de eerste spreker is de heer Van Wageningen van D66 maar hij laat zijn beurt voorbijgaan onder de voorwaarde dat hij eventueel in de tweede termijn wel nog mag deelnemen aan het gesprek. En ik stel voor gezien het er toch maar vier zijn om dat toe te staan. Het komt allemaal goed. We zijn eerst aan de heer Lodewijks van de VVD-fractie en aansluitend de heer Ernst van de PVV. Dus u heeft alle tijd om te acclimatiseren. Dus wij gaan eerst naar de heer Lodewijks voor zijn bijdrage.

De heer Lodewijks (VVD): Dank u wel mijnheer de voorzitter. Wij hebben dit Statenvoorstel goed toegelicht gekregen door de mensen van DSM, van het venture fund en we hebben het uitgebreid besproken in de commissie FEB. Daar hebben wij aangegeven dat wij geen wensen en bedenkingen hebben met betrekking tot dit voorstel en dat we er dus ook positief tegenover staan. Daar hebben we meerdere redenen voor aangegeven die ik niet zal herhalen hier. Wat ik wel belangrijk vond, is dat ik in de commissie heb aangegeven dat een goed vestigingsklimaat voor technostarters en scaleupbedrijven belangrijk is voor de toekomstige groei van onze Limburgse economie. Dat is omdat technostarters en scaleupbedrijven hebben laten zien dat ze in korte tijd in staat zijn om zich te ontwikkelen tot dragers van onze economie. Maar dan moet je natuurlijk wel de juiste randvoorwaarden in je economisch vestigingsklimaat hebben om te zorgen dat dit ook plaatsvindt. Dat kan gaan van een goede werkomgeving met voldoende labomgeving en incubators. Het kan ook gaan om coaching, begeleiding, netwerken. En dat gaat niet in de laatste plaats ook om de beschikbaarheid van durfkapitaal. We zien nu dat dat vestigingsklimaat voor bedrijven in de chemie en materialen en in de gezondheid, maar ook daar waar het gaat om agro en food, redelijk op orde lijkt te zijn. Ik ben dan ook heel blij met de aanbieding van de Gedeputeerde dat hij samen met LIOF een presentatie wil geven over de stand van zaken met betrekking tot technostarters in Limburg en ook het vestigingsklimaat daaromheen. Belangrijk punt daarbij is dat wij ook hebben aangegeven dat wat betreft ons ook een vestigingsklimaat goed op orde moet zijn voor die ondernemingen die bezig zijn met digitalisering, artificial intelligence, robotisering en het zou mooi zijn als in die presentatie ook op dat punt laten we zeggen inzicht aan ons kan worden gegeven. Verder hebben wij geen wensen en bedenkingen en is dit ook tot nu toe mijn bijdrage in de eerste termijn. En waarschijnlijk in tweede termijn is geen bijdrage meer nodig. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Lodewijks. Het woord is aan de heer Ernst, aansluitend de heer Driessen.

De heer Ernst (PVV): Dank u, voorzitter. Gezien de koers van de campussen lijkt het een goed idee om het fonds IV op te richten om € 10 miljoen van het Rijk binnen te halen. Verder is het ook goed om te zien dat ook DSM en de Rabobank er weer duidelijk oren naar hebben. De risicoreserve is voorzien via het RIB en de participatie van de Provincie zou € 10 miljoen bedragen. Nu hebben wij even niet helder, en dat kan ook een black-out mijnerzijds zijn, uit welke pot dit bedrag gaat komen. Wordt dit opgenomen in de jaarlijkse begroting of wordt dat apart ergens uitgehaald. We richten deze entiteit nu op onder andere vanwege de aanspraak op die € 10 miljoen van het Rijk, maar wat als één of meerdere van de participanten zich, nadat het is toegekend, toch bedenkt. Gaan we dan toch gewoon op gelijke voet verder maar dan met € 10 miljoen minder? Ik heb een aantal korte vragen ten aanzien van het huidige fonds wat uitloopt. Even kort een opgave over hoeveel startups zijn nu doorgegroeid naar scaleups? Hoeveel succesvolle ondernemingen zijn eruit voortgekomen? Met andere woorden wat waren die pareltjes die het moeten maken waar in de stukken over gesproken wordt? Hoeveel structurele werkgelegenheid heeft het fonds opgeleverd want dat is natuurlijk, althans vanuit ons oogpunt gezien, één van de belangrijkste punten, die structurele werkgelegenheid die we hier zo hard nodig hebben. Als laatste wil ik dit onderwerp nogmaals aangrijpen om aandacht te vragen voor laat ik het noemen de na de campusfase van de bedrijven. Wij kunnen ons niet aan de indruk onttrekken dat er nog te weinig gebeurt om ervoor te zorgen dat die bedrijven die in die fase komen behouden blijven voor Limburg. Hebben we goed op het netvlies wat die bedrijven nodig hebben, wat hen hier houdt? Is het aanbod van Limburg goed genoeg? Hebben we bijvoorbeeld genoeg plaats/ruimte en zijn er

beschikbare mensen? Mensen zijn hier voldoende. Dat weten we. Maar zijn die ook voldoende geschoold om daar aan de slag te kunnen? Met andere woorden, mijn collega Lodewijks noemde heel even het vestigingsklimaat, is het vestigingsklimaat na de campusfase goed genoeg om deze bedrijven voor Limburg te behouden. Tot zover. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Ernst voor de bijdrage. Ik geef graag het woord aan de heer Driessen van het Forum als laatste spreker in de eerste termijn.

De heer Driessen (Forum voor Democratie): Voorzitter, ik ga het vrij kort houden in deze bijdrage. Forum voor Democratie vindt het natuurlijk altijd een goed punt om te investeren in innovatie en in nieuwe projecten. We zien dat Brightlands een heel succesvol project is dat al jaren loopt en dat het altijd goed doet. We zijn ook erg verheugd dat we ook in deze tijd durven te investeren in onze economische situatie waarbij innovatie natuurlijk altijd van belang is. Ik heb een vraag aan de Gedeputeerde. Houden we er rekening mee dat ook de investeringen in de kleine startups zoveel mogelijk banen opleveren en misschien niet alleen welvaart in financiële zin want banen is natuurlijk wat we echt nodig hebben en niet alleen maar bedrijven waar vrij weinig mensen werken maar die heel veel omzet draaien wat we ook weleens terugzien in deze sector? Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Driessen. Het woord is aan de heer Van den Akker voor beantwoording in eerste termijn.

Gedeputeerde Van den Akker: Mijnheer de voorzitter, dank aan Provinciale Staten voor de inbreng in eerste termijn en het is inderdaad een mooie stap ook in crisistijd dat het bedrijfsleven, rijksoverheid en de provinciale overheid financiering beschikbaar kunnen stellen voor een nieuw fonds voor durfkapitaal om inderdaad het startupklimaat in Limburg en niet alleen in de campussen maar ook rondom de campussen te versterken. Er is al veel in de commissie over besproken, ook natuurlijk toegelicht in de presentatie door de heer Bruens van Brightlands Venture Partners. Ik zal daarom alleen ingaan op de vragen die hier nog zijn gesteld. Inderdaad komt 5 maart een presentatie van LIOF over het lopende investeringsprogramma en daarmee ook de positie van startups, scaleups en technostarters. Daar is in de Statencommissie ook al over gewisseld en ik denk ook verder dat van belang is dat we hier met elkaar uitspreken dat de campussen het centrale punt zijn op de focusgebieden om die innovaties te ontwikkelen. Dus dat wil zeggen dat alles wat met chemie, nieuwe materialen te maken heeft, gebeurt op Chemelot en waar het een link heeft naar gezondheid daar gebeurt het tussen Chemelot en de Health Campus. Greenport, landbouw, gezonde voeding gebeurt in Venlo en alles rondom artificial intelligence en data is gecentraliseerd in Heerlen en dat betekent ook dat Heerlen de regie houdt over die activiteiten die in Limburg op het gebied van data en artificial intelligence gebeuren, bijvoorbeeld ook het onderdeel worden van de artificial intelligence hub in Nederland. De vraag van de heer Ernst over de € 10 miljoen financiering waar de Provincie dan onderdeel zal worden van een nieuwe entiteit, dat vindt plaats als een balansmutatie omdat de Provincie eigenlijk als aandeelhouder onderdeel wordt van de nieuwe B.V. Dus er wordt niet € 10 miljoen overgeheveld maar het is eigenlijk een verschuiving binnen de balans en de risicoreservering die is gedekt en door uw Staten beschikbaar gesteld in het beleidseconomisch kader. Dan uw vraag over wat Chemelot Ventures heeft opgeleverd. De heer Bruens heeft in de Statencommissie als voorbeeld genoemd het bedrijf PharmaCell dat gestart is in Maastricht en verkocht is aan Lonza, ooit is gestart met twaalf mensen. Toen het verkocht werd werkten er 120 mensen en het zijn er nu 500. Dat geldt natuurlijk lang niet voor elke startup. Het is ook niet te bepalen

en het is ook niet te verwachten, dat het fonds an sich honderden banen per definitie zal gaan opleveren. De structurele werkgelegenheid die blijft eigenlijk wel beperkt tot de hightech maar het is wel onderdeel en essentieel voor ons vestigingsklimaat om ook de mensen en het kapitaal daarvoor te behouden voor Limburg. En de combinatie daarvan is het menselijk kapitaal via de opleidingen, via de traineeposities en ook via startupfinanciering te kunnen voorzien. Dat betekent uiteindelijk ook, en dat was nog het antwoord op de vraag van de heer Driessen, dat het inderdaad van essentieel belang is dat het banen oplevert. Er lopen nu leases van pakweg, daar gaat men vanuit, 150 investeringen per jaar en zoals ook in de commissie gewisseld is de uitzetperiode zes jaar om ook het beschikbare kapitaal voor het fonds in te gaan zetten en daarna volgt de beheerfase van zes jaar, waarin ook het kapitaal kan worden terugverdiend voor een zeer voordelige regeling voor de Provincie, omdat de provinciale partners in eerste instantie delen in het rendement en de RVO, de rijksoverheid, minder en in eerste instantie meer in het risico. Voorzitter, ik hoop dat ik daarmee de vragen die zijn gesteld heb beantwoord.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van den Akker, voor deze bijdrage in de eerste termijn. Ik kijk even of er in tweede termijn nog een behoefte is aan een bijdrage. Ik kijk eerst even naar de heer Van Wageningen. Ik had hem dat beloofd. Het blijft wel maar één minuut mijnheer Van Wageningen. Dat is natuurlijk helder.

De heer Van Wageningen (D66): Ja, die gebruik ik toch wel om het betoog van de heer Driessen zojuist gehouden namens de VVD te ondersteunen. De heer Lodewijks is dat. Hij heet Dries van zijn voornaam. Sorry. Het is in ieder geval om zijn betoog wel te ondersteunen, dat we de succesfactor van deze Brightlands-venture ook aan de andere campussen en andere sectoren in Limburg wel gunnen. Het is geen slecht idee om te kijken in hoeverre andere partijen inderdaad ook op dezelfde manier met ons samen willen werken bij het verstrekken van durfkapitaal aan de techsector zodat we die succesfactor aan Heerlen kunnen toevoegen. Het is niet voor ons duidelijk dat het kan, maar dat u de mogelijkheid daartoe onderzoekt dat lijkt ons een zeer goed idee. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Van Wageningen. Ik kijk even of de heer Lodewijks een tweede termijn nodig heeft. Nee, hij had al gezegd het was niet nodig. De heer Ernst heeft het ook niet nodig. Voor de heer Driessen is een tweede termijn ook niet nodig. Dan kijk ik even naar de heer Van den Akker. Hij mag op zijn plaats blijven zitten.

Gedeputeerde Van den Akker: Dank voorzitter. In antwoord op de opmerking van de heer Van Wageningen is het nadrukkelijk zo dat alle vier de campussen onderdeel vormen van het fonds en het fondsplan. Alleen de focus van de sectoren zit op dit moment meer op gezondheid en chemie. Maar dat wil zeggen dat voor alle data-innovaties die daarbij betrokken zijn ook de campus Heerlen wordt betrokken en zij zijn nu ook betrokken bij het proces. Dus wij hebben ook uw vragen en opmerkingen in de Statencommissie daarover goed gehoord. En wat betreft de deelname van LIOF, ook onze medeaandeelhouder, het ministerie van Economische Zaken, is gisteren akkoord gegaan. Dus we zetten alles in het werk om ook de entiteit tijdig voor RVO nu te kunnen oprichten.

De voorzitter: Dank u wel. Daarmee beëindig ik de beraadslagingen ook in tweede termijn bij agendapunt 7.3 en dan ga ik de vergadering schorsen voor de wisseling voor agendapunt 7.4 Statenvoorstel Vaststellen Gedragscode Integriteit. De vergadering is twee minuten geschorst voor de wisseling.

[SCHORSING]

7.4 G-20-070 Gewijzigd Statenvoorstel Vaststellen Gedragscode Integriteit Gedeputeerde Staten Provincie Limburg 2021 (PS 2020-2736)

De voorzitter: Ik verzoek u plaats te nemen. Dank u wel. Er wordt nog even gebeld. Geweldig, de schoolbel gaat en daarmee verlaten de leerlingen de kamer. Ja, jongens kom. En ik doe de moties er nog meteen achteraan dadelijk. Dus weet dat. Dus we doen nu 7.4, 8 en 9 allemaal nog één keer voor de lunch. Is de heer Frische gebeld voor de beantwoording eventueel?

Griffier Pregled: Die heb ik gebeld.

De voorzitter: Die is gebeld voor de beantwoording eventueel. Dames en heren, ik heropen de vergadering. Aan de orde is agendapunt 7.4 G-20-070 Statenvoorstel Vaststellen Gedragscode Integriteit GS Provincie Limburg 2021, de brief van GS van13 oktober 2020. Het Statenvoorstel is behandeld in de Presidiumvergadering van 22 januari jongstleden en door het Presidium als bespreekstuk doorgeleid naar Provinciale Staten. We wachten nog op de heer Frische maar ik stel voor dat wij toch beginnen met de eerste termijn. Spreektijden zijn aangevraagd. Dus dat kan ook gevolgd worden. Dan beginnen wij bij mevrouw Werrij van het CDA, twee minuten, aansluitend mevrouw Jenneskens van D66 en als zij er niet is mevrouw Jetten van GroenLinks.

Mevrouw Werrij-Wetzels (CDA): Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, bij de behandeling van het Zuidelijke Rekenkamer rapport over het inhuren van oud-politici heeft de Staten besloten tot de invoering van een antidraaideurconstructie. Hierdoor kunnen Limburgse GS-leden en de Gouverneur het eerste jaar na het neerleggen van hun functie geen betaald werk verrichten voor de Provincie of commissaris dan wel bestuurslid worden van een verbonden partij. En al was die regel er in de afgelopen jaren niet, het is in dit tijd ook niet in de praktijk voorgekomen dat een Limburgse oud-politicus werd ingehuurd. Toch is het goed dat we nu zwart op wit vastleggen dat de inzet van bestuurders die net zijn afgezwaaid niet wenselijk is. We kunnen alleen niet uitsluiten dat er ooit een moment komt waarop de kennis, de kunde en het netwerk van een voormalig GS-lid binnen dat eerste jaar noodzakelijk blijkt. De voorzitter van de Zuidelijke Rekenkamer zei het zelf in de presentatie van het rapport. Afwijken van die antidraaideurconstructie kan ook als er geen regels voor zijn, als je het maar goed motiveert. Voorzitter, het CDA vindt het van belang dat als het kan en hoe uitzonderlijk dat ook moet zijn dat we het dan ook moeten vastleggen in de verordening op welke manier dat moet gebeuren. Als het kan dan moeten we dat ook eerlijk en transparant communiceren naar de Limburgse bevolking. De CDA-fractie is er daarom voorstander van om te kiezen voor de afwijkingsmogelijkheid waarbij het Presidium gemotiveerd kan besluiten af te wijken van de antidraaideurbepaling. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Werrij. Het woord is dus aan mevrouw Jetten, aansluitend de heer Heldens van de VVD.

Mevrouw Jetten (GroenLinks): Ja, dank u wel voorzitter. GroenLinks is voor absolute helderheid en transparantie bij het inzetten van oud-politici in betaalde functies bij aan de Provincie gelieerde partijen, niet alleen verbonden partijen maar hiertoe rekent GroenLinks ook gesubsidieerde instellingen als cultuur of natuurorganisaties, waar bestuurders geselecteerd worden door de

Provincie. Daarbij is GroenLinks principieel niet tegen de afwijkingsmogelijkheid maar voor een reguliere procedure waarbij meerdere kandidaten in een normale procedure naar de openstaande vacature kunnen mededingen. Ook daar komt dan vanzelf wel de beste kandidaat bovendrijven. Daarbij dient het dan wel zo te zijn dat een beoordeling door een commissie plaatsvindt met een vertegenwoordiging uit alle lagen van de desbetreffende organisatie. Kortom, ook oud-politici moeten gewoon kunnen solliciteren, tenminste na die geldende termijn van één jaar, dus na die antidraaideurconstructie. Ook bij het openlaten van afwijkingsmogelijkheden, te besluiten dan wel door GS dan wel door het Presidium, ligt het gevaar op de loer dat wij kiezen voor OSM.

De voorzitter: Er is een kleine vraag van de heer Franssen.

De heer Franssen (LOKAAL-LIMBURG): Dank u wel voorzitter. U zei zonet na een jaar en we hebben de uitzonderingen in paragraaf 2.3 en 2.4. Begrijp ik het goed dat u dan voor die uitzonderingen bent of zegt u nee, we willen die uitzondering niet, alleen dan na een jaar?

Mevrouw Jetten (GroenLinks): Wij willen geen uitzondering, maar na een jaar vervalt die termijn en dan kunnen oud-politici wel solliciteren.

De heer Franssen (LOKAAL-LIMBURG): Dan hebben wij hetzelfde standpunt. Dat ziet u in ons amendement. Dank u wel.

Mevrouw Jetten (GroenLinks): Even denken. Waar was ik? De ons bekende en gekende oud-collega's. Wacht even. Wacht, ik begin even opnieuw. Ook bij het openlaten van afwijkingsmogelijkheden te besluiten dan wel door GS dan wel door het Presidium ligt het gevaar op de loer dat wij kiezen voor OSM. De ons bekende en gekend oud-collega's. Daarmee ontzeggen we onszelf enerzijds het aanboren van ongekend talent en anderzijds de mogelijkheid om met minstens even zo goede zo niet betere kandidaten in contact te komen. Tot zover mijn eerste termijn voorzitter.

De voorzitter: Hartelijk dank mevrouw Jetten. Het woord is aan de heer Heldens van de VVD en aansluitend mevrouw Berghorst van de Partij van de Arbeid.

De heer Heldens (VVD): Dank u wel voorzitter. Ja voorzitter, vandaag besluiten wij hopelijk over de wijziging van de Gedragscode Integriteit. Wat ik proef hier is dat wij allemaal het rapport van de Zuidelijke Rekenkamer gezien hebben en ook ter harte nemen, dat wij toch wel ik denk bijna unaniem vinden dat we iets moeten met die antidraaideurbepaling en dat wij een cooldownperiode zoals ik hem zelf noem van één jaar voor oud-politici wenselijk vinden. Dus als je hier Gedeputeerde geweest bent bijvoorbeeld dat het wenselijk is om een jaar uit dat bekende netwerk te zijn waar mensen elkaar toch goed kennen, waar informatie nog beschikbaar is. Er zijn heel veel redenen om dat niet wenselijk te vinden en ook de VVD vindt dat niet wenselijk. Wij staan volledig achter een cooldownperiode van een jaar voordat je weer terug ingehuurd wordt. Ik constateer ook hier dat het eigenlijk om de laatste punten en komma's gaat. Ik zie nu in het voorstel dat het Presidium voorstelt in meerderheid we willen het niet, punt, geen inhuur van oud-politici. Daar zijn wij het mee eens. Dan heb je nog altijd ja maar, wat als, in dat geval, er zijn situaties denkbaar. Het is nog nooit gebeurd volgens mij hier in de afgelopen vier jaar maar ja wat als. In dat geval staat er het mag niet maar het College mag altijd afwijken. Wat dat betreft waren wij voorstander geweest, maar dat is echt een punt of een komma, van vraag dan toestemming aan het Presidium als je echt vindt dat dat moet. Dat is een uiterste

middel, een zwaar middel. Zoals het er nu staat mag het niet en als u als College dan toch in al uw wijsheid gebruik wilt maken van die afwijkbevoegdheid dan vragen wij als VVD heel zwaar aan de Gedeputeerde Staten om dat via een Statenvoorstel te doen, om de Staten daar te allen tijde bij te betrekken. Wij willen daar best een motie voor indienen. Wij hadden het liever zo op papier gezet in het voorstel. Dat willen we ook amenderen als daar een meerderheid voor is, maar de Staten moeten wat ons betreft te allen tijde goedkeuring geven voor een afwijking van onze gedragscode die wij het College opleggen.

De voorzitter: Eerst even een vraag van de heer Franssen.

De heer Franssen (LOKAAL-LIMBURG): Dank u wel voorzitter. In de tekst staat op advies van de commissie integriteit. Daar staan twee afwijkingsmogelijkheden. In de ene staat dat het Presidium kan besluiten en in de tweede Gedeputeerde Staten kunnen bij een dwingend belang. Kan ik uit uw woorden afleiden dat u beide mogelijkheden afwijst of kunt u deze ondersteunen?

De heer Heldens (VVD): Als u goed geluisterd hebt mijnheer Franssen dan zijn wij er voorstander van om bij een dwingend belang toestemming te vragen aan Provinciale Staten, of dat dan via het Presidium gaat of via de volledige Staten daar valt met ons over te praten, maar bij een dwingend belang zelf naar eigen inzicht afwijken dat keuren wij af. Wij leggen Gedeputeerde Staten deze regels op en als ze daarvan af willen wijken dan verwachten wij te allen tijde instemming van Provinciale Staten. Dat is eigenlijk wat wij zeggen. En dat is een punt of een komma op zo'n voorstel want er staat eigenlijk: we willen het niet, punt.

De heer Franssen (LOKAAL-LIMBURG): Ja. Zoals u waarschijnlijk heeft gezien zeggen wij in het amendement dat wij u hebben aangereikt dat wij kiezen voor duidelijkheid en duidelijkheid is in feite dat het onder geen enkele omstandigheden kan. Wat is in uw optiek dan eventueel een reden zoals het hier staat of een groot belang zoals het ook hier staat waardoor je opeens wel zou moeten of kunnen afwijken? Want ik kan me voorstellen dat eenieder een afwijking op een andere manier weegt. Vandaar dat wij ook voor de duidelijkheid het amendement hebben ingediend nee het kan niet, dit zijn de regels, dit zijn de afspraken en geen uitzonderingen.

De voorzitter: Dat is een opmerking en geen vraag meer denk ik.

De heer Heldens (VVD): Ik zou wel graag willen reageren.

De voorzitter: Dat mag.

De heer Heldens (VVD): Volgens mij was het wel een vraag en ik kan u daar ook wel antwoord op geven. Wat ons betreft niet, punt. Ik kan ook niet bedenken welke mogelijkheden er zijn en daarom zeg ik tegen Gedeputeerde Staten, als u ooit van die afwijkingsbevoegdheid gebruik gaat maken dan wel met onze toestemming. Dat is volgens mij hetzelfde als wat u zegt en ik zeg dat hier nog eens keer heel duidelijk. Knoop dit goed in uw oren Gedeputeerde Staten. Dit zijn onze regels. Wilt u daarvan afwijken, doet u dat via ons.

De voorzitter: U kunt verder.

De heer Heldens (VVD): Dat was het voorzitter. Dank u wel.

De voorzitter: Dat was het al. Oké, dank u wel. Dan ga ik verder met mevrouw Berghorst, aansluitend de heer Franssen.

Mevrouw Berghorst (PvdA): Voorzitter, ik ga het heel kort houden. De PvdA is blij dat we nu net als alle andere Provincies een antidraaideurbepaling opnemen in onze gedragscode en we kunnen ons geen situatie bedenken waarin het noodzakelijk is om van deze bepaling af te wijken. Dat is niet gek want de afgelopen vier jaar is het ook niet voorgekomen en het is ook echt een unicum, maar we willen GS ook echt niet in de verleiding te brengen om misschien, omdat het misschien kan, toch van die bepaling af te wijken en daarom zijn wij er niet voor om een afwijkingsmogelijkheid op te nemen in de gedragscode omdat je daarmee heel duidelijk maakt: wij willen dit niet, dit is niet hoe wij het zien en u moet zich ook niet uitgenodigd voelen om er dan toch gebruik van te maken.

De voorzitter: Dank u wel. Sorry, mag er even een vraagje?

Mevrouw Berghorst (PvdA): Ja.

De voorzitter: Een vraagje van de heer Claassen.

De heer Claassen (PVV): Ja dank u wel voorzitter. Ik wil toch ook dan even inhaken op wat de vorige spreker zei want GS zou natuurlijk wel dat uiteindelijk wel een keer willen of moeten doen. Hoe gaat u daar dan als fractie mee om want eigenlijk houden we onszelf voor de gek, want op dat moment gebeurt het toch. Kun je niet beter aan de voorkant inbouwen dat het dan via PS zou moeten.

Mevrouw Berghorst (PvdA): Daar wil ik best over nadenken. Dit voorstel van de heer Heldens komt nu net op tafel en u weet allemaal dat ik niet de vaste woordvoerder ben op dit dossier. Dus ik wil hier best over nadenken.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan wij verder met de heer Franssen, aansluitend de heer Claassen.

De heer Franssen (LOKAAL-LIMBURG): Ja dank u wel voorzitter. Een interessant Statenvoorstel, een Statenvoorstel waar we eigenlijk in onze optiek misschien al veel te lang op hebben moeten wachten. Dit Statenvoorstel schept namens LOKAAL-LIMBURG eindelijk eens duidelijkheid. Antidraaideurconstructie: Duidelijk. Politici weten wat hun verantwoordelijkheid is maar ook hoe de maatschappij tegen hun functioneren aankijkt, dat men dan met verbazing soms kijkt als diezelfde politici direct eventueel, na een hoge maatschappelijke functie omkleed te hebben, wederom of ingehuurd worden of op een gegeven moment op een bepaalde stoel komen waar gaarne ook geen politici gebruik van zouden kunnen maken. En dan krijg je wederom die maatschappelijke discussie: Kunnen ze het niet laten? En dan zie je heel veel inwoners het zeer vreemd vinden dat er bepaalde zaken wederom door bepaalde personen worden ingevuld ondanks het feit dat er in onze maatschappij zeer zeker ook andere personen met vaardigheden en heel veel kennis daarvoor geschikt zouden zijn. Vandaar, en ik verwoordde dat al zonet in mijn betoog, dat wij zeiden eindelijk de antidraaideurconstructie is nu opgenomen in het stuk. Dat ondersteunen wij van harte, maar dan komen de uitzonderingen en dan vragen wij ons af waarom opeens weer uitzonderingen. Zeg dan gewoon dat je de antidraaideurconstructie niet wilt. Dan is er duidelijkheid. Dus wij willen helemaal niet

die uitzonderingen want je kunt dat altijd, je ziet het in de bewoording. Er staat met redenen omkleed. Je kunt altijd redenen vinden waarom je iemand wilt positioneren. Altijd. Dat weet u. Dat weet u. Die vind je altijd. En een dwingend belang? Ja, wat is een belang? Daar kun je natuurlijk ook heel lang over discussiëren en de ene legt die lat wat hoger en de ander legt die lat wat lager. En de andere legt met deze bewoording de nadruk op het eerste gedeelte van dwingt en de ander legt de nadruk op het laatste gedeelte van gunt. Dus daar kun je eindeloos over discussiëren. En wij willen gewoon die discussie al voorkomen. Wij zeggen duidelijkheid, antidraaideurconstructie, maar geen uitzonderingen. Geen uitzonderingen. En ik sluit mij dan aan bij mevrouw Berghorst. Zij koos ook in haar woordvoering voor duidelijkheid in dezen. Daar staan wij ook voor en geen discussies meer nadien. Dus vandaar dat wij u ook een amendement voorleggen en dat amendement houdt in feite in dat wij zeggen wij ondersteunen helemaal de inhoud van dit betreffende document. Wij ondersteunen ook als LOKAAL-LIMBURG helemaal de antidraaideurconstructie, maar wij zeggen geen uitzonderingen om weer over bewoording ellenlange discussies te krijgen. Daar wil ik het in eerste termijn even bij laten voorzitter.

De voorzitter: U krijgt even een vraag.

Mevrouw Werrij-Wetzels (CDA): Voorzitter, ik lees uw amendement en dan gaat het met name om de laatste zin in uw dictum waarin staat met uitzondering van het aanvaarden van een Statenlidmaatschap en u had het net over alle uitzonderingen uitsluiten. Mag een oud-Gedeputeerde dan conform dit amendement wel of geen Statenlidmaatschap aanvaarden?

De heer Franssen (LOKAAL-LIMBURG): Daar staat nadrukkelijk met uitzondering van het aanvaarden van een Statenlidmaatschap.

Mevrouw Werrij-Wetzels (CDA): Maar dat is toch een wettelijk recht?

De heer Franssen (LOKAAL-LIMBURG): Dus dat betekent dat het Statenlidmaatschap niet wordt uitgesloten. Dat zie je ook in het stuk. Dat wordt niet uitgesloten. Dus wij volgen alleen het betreffende stuk. En bij 7.1 hebben wij eigenlijk democratie gezamenlijk verwoord. Vandaar dat ook bij 7.1 LOKAAL-LIMBURG toen heeft gezegd democratisch is het belangrijkste dat er is, democratie. Dus in feite als iemand democratisch gekozen is, dan zeggen wij goed dat kan wel. Maar dat is natuurlijk heel iets anders dan dat je ingehuurd wordt of dat je bijvoorbeeld op een bepaalde portefeuille hebt gezeten of voorzitter bent geweest van dit College. Daar hebben we weer een andere kijk op.

Mevrouw Werrij-Wetzels (CDA): Nee oké, maar dan is het helder dat we iets wat wettelijk kan gewoon nu formeel vastleggen. Dat is uw intentie?

De heer Franssen (LOKAAL-LIMBURG): Ja en ik verwoordde ook al mevrouw Werrij dat wij een hele grote voorstander zijn als LOKAAL-LIMBURG dat nu eindelijk de antidraaideurconstructie wordt opgenomen.

De voorzitter: De heer Van Caldenberg.

De heer Van Caldenberg (SP): Ja voorzitter, ik ben gewoon even aan het puzzelen want wat hier staat is voor mij niet helemaal helder. Stel u voor over iets meer dan een jaar zegt de Gouverneur ik

stop als Gouverneur en binnen dat jaar vinden er verkiezingen plaats voor Provinciale Staten. Zou dan op basis van dit amendement de Gouverneur deel mogen nemen aan die verkiezingen en dan vervolgens ook lid mogen worden van Provinciale Staten, los even van of de Gouverneur dat zelf een wenselijke constructie vindt? Maar wat zegt dit amendement daarover want de functie van Gouverneur is in dezen wel een iets andere dan die van Gedeputeerde.

De heer Franssen (LOKAAL-LIMBURG): Ik vind dat een terechte vraag en ik kijk ook even naar de Gouverneur. Zou hij dat ambiëren? Laat ik dat eens doorgeleiden. Zou u dat wederom ambiëren eventueel na het gouverneurschap. Misschien kunnen wij dan wat duidelijkheid krijgen? Mag ik u die vraag voorleggen?

De voorzitter: Nee, daar gaan we niet op in, maar u moet wel antwoord geven op de vraag wat u bedoelt met het amendement want dat is wel de onhelderheid die opgehelderd moet worden.

De heer Franssen (LOKAAL-LIMBURG): Ik kan me voorstellen, mijnheer Van Caldenberg, dat daar wat onduidelijkheid of twijfel over is, maar in de praktijk gaan wij ervan uit dat iemand die Commissaris van de Koning is geweest een ander carrièrepatroon nastreeft dan wederom op een lijst te gaan staan. Daar gaan wij vanuit. Er kwam geen duidelijkheid maar ik denk toch dat wij hier allemaal voor een stuk leken zijn en wij hebben er ook zelf even over getwijfeld of wij die zinssnede moesten toevoegen. Hij kan van ons ook weg.

De voorzitter: Ik wijs u gewoon even op de toelichting in het stuk zelf bij artikel 2.3. Daar staat bij dat u over het Statenlidmaatschap gewoon geen regel kunt vastleggen. Dat is gewoon geregeld bij wet en grondwet enzovoorts. Dus dat staat ook in de toelichting op pagina 13.

De heer Franssen (LOKAAL-LIMBURG): Dank u.

De voorzitter: En als u dat bedoelt met de uitzondering dan doet u conform datgene wat in de toelichting staat. Excuses, mevrouw Berghorst.

Mevrouw Berghorst (PvdA): Ik vroeg mij het volgende af. U trekt de antidraaideurbepaling dus breder en zegt ook een dienstbetrekking bij de Provincie, maar daar hebben we toch ook al regels voor geloof ik?

De heer Franssen (LOKAAL-LIMBURG): Dat staat ook in het betreffende artikel.

Mevrouw Berghorst (PvdA): Maar wat voegt dit dan nog toe volgens u?

De heer Franssen (LOKAAL-LIMBURG): In het betreffende stuk staan die twee uitzonderingen die door de commissie integriteit aanbevolen zijn, in tegenstelling tot wat de Zuidelijke Rekenkamer aangeeft. De Zuidelijke Rekenkamer geeft in feite aan doe een antidraaideurconstructie en dat is het. En opeens komen nu in het stuk uitzonderingen en die uitzonderingen willen wij niet. Wij willen gewoon direct die duidelijkheid, een antidraaideurconstructie, een jaar lang helemaal niets en dan bekijkt eenieder, alle oud-politici, maar wat ze doen.

Mevrouw Berghorst (PvdA): Misschien dat ik het stuk niet goed gelezen heb. Dat kan hoor. Maar ik lees eigenlijk heel weinig uitzonderingen in die Gedragscode op dit moment. De enige uitzondering van een Statenlidmaatschap kan niet uitgezonderd worden. Dat zou ook heel onhandig zijn, want hoeveel Gedeputeerden zijn niet ook lijsttrekker en worden na de verkiezingen in een formatieproces als Statenlid geïnstalleerd. Dat zou dan dus betekenen dat geen enkele Gedeputeerde nog lijsttrekker kan worden even los van wat er in de grondwet staat. En die dienstbetrekking, het niet in dienst mogen bij de Provincie, is ook al geregeld aan de ambtelijke kant. Dus ik zie niet zo goed in wat dit amendement toevoegt, maar ik zal het stuk er nog eens op aanslaan.

De heer Franssen (LOKAAL-LIMBURG): Ik wil het u gaarne toelichten hoor of er samen even over praten.

Mevrouw Berghorst (PvdA): Ja, dat mag.

De voorzitter: De heer Heldens voor een interruptie.

De heer Heldens (VVD): Dank u wel voorzitter. Ja, voorzitter ik heb een voorstel maar ook een vraag aan de heer Franssen. Als ik zo alles hoor wat hier gezegd is en we eigenlijk allemaal hetzelfde willen, dezelfde kant op willen, zouden we dat af kunnen vangen met de motie Provinciale Staten gehoord de beraadslagingen draagt het College op nimmer af te wijken van deze door Provinciale Staten opgelegde gedragscode zonder nadrukkelijke toestemming van Provinciale Staten en gaat over tot de orde van de dag. Hebben we het dan geregeld?

De heer Franssen (LOKAAL-LIMBURG): Ik hoorde in uw woordvoering dat u dat voorstel doet.

De heer Heldens (VVD): Ja.

De heer Franssen (LOKAAL-LIMBURG): U zegt in feite dat u wel de afwijkingsmogelijkheden ondersteunt die opgenomen zijn in het stuk.

De heer Heldens (VVD): Die staan er niet in.

De heer Franssen (LOKAAL-LIMBURG): Jawel, die staan er wel in. Dan zal ik even mijn iPad erbij gaan pakken. Die staan er wel in en ik meen uit mijn hoofd 2.3 en 2.4. Even kijken waar staat dat? Voorzitter, mag ik dan even een schorsing. Dan kan ik dat even opzoeken?

De voorzitter: In artikel 2.3 lid b, even uit mijn hoofd, staat die uitzondering van dienstbetrekkingen en Statenlidmaatschap. Daar slaat ook het amendement van de heer Franssen op. Daarin staat dat die antidraaideur niet geldt voor Statenlidmaatschap en eventueel dienstbetrekking bij de Provincie zelf, want daar wordt verwezen naar de provinciale regels voor ambtenaren enzovoorts. Dat is eigenlijk alles. Nu ben ik voor hem aan het invullen, sorry, maar de heer Franssen wil dus ook die uitzondering bij 2.3 eruit halen, maar dat is ik zou bijna zeggen een nietszeggend verhaal want Statenlid kun je altijd worden en ambtenaar kun je ook altijd worden. Dat kun je wettelijk ook niet uitsluiten maar daar hebben we weer andere regels voor. Maar goed, ik ga er geen standpunt over innemen. Dat moet u zelf doen.

De heer Heldens (VVD): Dank u voorzitter voor de toelichting. In dat geval zien wij geen meerwaarde van het amendement en verzoeken wij de heer Franssen om nog eens na te denken over deze motietekst. Misschien kunnen we die in de schorsing zo meteen voor de duidelijkheid misschien wel Statenbreed indienen en dan denk ik dat we allemaal tevreden kunnen zijn. Dank u wel.

De voorzitter: We gaan verder.

De heer Franssen (LOKAAL-LIMBURG): Dank u wel voor uw aanvulling. Ik maak graag gebruik dadelijk van de schorsing dat ik met u in overleg kan treden. Ik snap wat u zegt. Ik kon het niet direct bij de hand halen. Ik zal u wel in het betreffende stuk erop wijzen. In 2.3 en 2.4 worden uitzonderingen benoemd met redenen omkleed en er wordt gezegd bij een dwingend provinciaal belang. In tegenstelling daartoe willen wij dus in feite die uitzonderingen er helemaal uit hebben en u verwoordt dat u zegt laat ze staan, maar dan zal het College terug moeten komen en PS vragen of dat dwingend belang aanwezig is of met redenen omkleed zijn. Dat zegt u in feite. Voor ons hoeft dat helemaal niet. Wij zeggen dus in feite als LOKAAL-LIMBURG duidelijkheid vooraf en het hoeft niet terug te komen. Daar zit het verschil in en vandaar dat wij in feite een amendement indienen. Bij een amendement, dat weet u, willen wij direct het tekstueel aangepast hebben in tegenstelling tot een motie. Een motie hoeft niet maar kan wel uitgevoerd worden. Dat is het eigenlijk voorzitter. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Franssen. Het woord is aan de heer Claassen van de PVV, aansluitend de heer Reuser van Samen Voor Limburg.

De heer Claassen (PVV): Voorzitter, ik zal proberen het kort te houden. De wereld is niet zwart-wit en zeker niet daar waar het gaat over ondernemerschap, werkgeverschap en dat soort zaken allemaal. Soms, heel soms, komt het voor en terecht werd gezegd het is hier in huis nog niet voorgekomen maar heel soms komt het voor dat er voor een bepaalde job, een bepaalde taak, specifieke ervaring of competenties nodig zijn en waar dan ook juist dat ene specifieke persoon wellicht ooit voor nodig is. Maar ik denk dat het vooral moet gaan over dat we als Provinciale Staten aan de voorkant helder moeten zijn wat de mogelijkheden zijn want het zou zomaar kunnen zijn dat het achteraf blijkt dat het toch nodig is en dan moeten we met omwegen weer gaan uitleggen dat we een andere procedure volgen. We kunnen dat beter aan de voorkant regelen en dat kan met de uitzonderingsregeling als we daarin zouden opnemen ‘met redenen omkleed’ en dan ben ik toch meer voorstander dat het voorgelegd zou moeten worden aan Provinciale Staten en niet aan het Presidium. Ik volg daarin het verhaal van de VVD bij monde van de heer Heldens. Soms is het nodig dat we de juiste mens op de juiste plaats zetten. Als daarvoor een amendement nodig is, ik weet niet of dat nodig is, maar als dat zo zou zijn ben ik van harte genegen om dat dan in samenwerking met de partijen te doen die dat dan willen en dan na misschien een schorsing of zo. Ik weet niet wat dan de handigste procedure is.

De voorzitter: Ja, daar kom ik zo op terug. Dank u wel. Ik ga even naar de heer Reuser van Samen Voor Limburg, aansluitend de heer Van Caldenberg SP.

De heer Reuser (Samen Voor Limburg): Dank u wel voorzitter. Ik zal niet proberen om het kort te houden maar ik houd het gewoon kort. Het voorstel van de VVD van mijnheer Heldens dat willen wij graag ondersteunen. We hadden eigenlijk twee vragen. Wat verstaat u eigenlijk onder een dwingend provinciaal belang? Is daar een voorbeeld van te noemen? Dat was eigenlijk de enige vraag en dat

wordt eigenlijk misschien door datgene wat mijnheer Heldens heeft ingebracht nog wat duidelijker gemaakt. Dus wij zijn daar een voorstander van.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Reuser. Het woord is aan de heer Van Caldenberg, aansluitend de heer Loomans.

De heer Van Caldenberg (SP): Ja voorzitter, het is goed dat er een antidraaideurbepaling is, goed dat die er eindelijk is. Daar moeten wij ook gewoon vooral niet van afwijken, niet van willen afwijken, en daar moeten we eigenlijk ook niet de mogelijkheid in voor willen bouwen dat daar een uitzondering op kan plaatsvinden want wij willen immers uitstralen als Provincie Limburg dat wij dat niet willen, nu niet, in de toekomst niet en als het aan ons ligt nooit niet, want het kan namelijk niet zo zijn dat er in de hele wereld maar één iemand te vinden is die het werk voor de Provincie zou moeten kunnen doen wat wij graag willen, want dat betekent namelijk dat wij als organisatie het niet zo georganiseerd hebben dat we dat op een goede, adequate manier kunnen want als dat betekent dat dat afhankelijk is van één iemand is dat niet in onze organisatie op de juiste manier geborgd. Dat zouden we niet moeten willen. Dus voorstellen die daarover gaan, die uitzonderingen willen creëren, dat zijn toch vooral de partijen die aan de voorkant roepen wij willen geen draaideur hebben. Dat roepen we door de voordeur en aan de achterdeur maken we hem gewoon open en regelen we het. Het is een beetje alsof je zegt we willen een referendum en uiteindelijk maak je de criteria zo zwaar dat er toch geen referendum komt. Dat is hier precies het tegenovergestelde van wat er gebeurt. Wij willen geen draaideur maar ja weet je als het ons toevallig goed uitkomt dan regelen we het toch. Volgens mij moeten we dat gewoon niet doen.

De voorzitter: Dank u wel, de heer Van Caldenberg. Mijnheer Loomans en aansluitend Forum. Ik neem aan dat dat mevrouw Kerseboom is.

De heer Loomans (Partij voor de Dieren): Voorzitter, voor ons liggen enkele bepalingen uit een modelgedragscode die in andere provincies volstrekt normaal zijn, een code die ‘mind you’ niet eens juridisch bindend is en ook niet bijzonder streng, want bijvoorbeeld bij de EU is de afkoelingsperiode twee jaar en niet één. Maar hoeveel uren zijn er in dit huis al niet besteed om hierover te delibereren? Hoeveel onderzoek was er voor sommige partijen wel niet nodig om te bewijzen dat dit absoluut noodzakelijk is? Voorzitter, wekken wij daarmee, om het woord te gebruiken dat in deze discussies vaak naar voren komt, niet op zijn minst de schijn dat wij er eigenlijk niet aan willen, dat we toch een apart geval zijn omdat er op dit model wel weer een Limburgse variant moet komen met ontsnappingsmogelijkheden, onder andere omdat het wel zo voordelig is om ex-bestuurders voor hun wachtgeld wat te laten doen en ze daarom maar weer in de warme, financiële schoot van de Provincie te ontvangen. Wat de Partij voor de Dieren betreft was dit allemaal niet nodig geweest en had dit Statenvoorstel een hamerstuk kunnen zijn, zonder varianten, zonder vluchtroutes, zonder escapes, want escapes zijn het. De variant dat GS nota bene zelf en vanwege bijzondere provinciale belangen er een uitzondering op mogen maken, zou het voorstel al helemaal tandeloos maken. Even een toelichting schrijven zou dan voldoende zijn. De variant dat het Presidium de uitzonderingen zou mogen maken miskent de reglementaire procesmatige taak van het Presidium. Die is, ik citeer artikel 2 lid 7 van het reglement van orde: “Het presidium is belast met de organisatie en het functioneren van Provinciale Staten en de Statencommissies. Op geen enkele manier zou de inhoudelijke bevoegdheid om uitzonderingen te maken op een gedragscode voor bestuurders daaronder kunnen vallen. Het Presidium heeft zogezegd wel wat anders te doen en is niet de plaats om dit soort

beslissingen te nemen. Kortom, de als menukeuze opgevoerde varianten zouden het voorstel tandeloos maken en zijn niet uitvoerbaar binnen de reglementaire taken van het Presidium, reden te meer om die geen blik waardig te gunnen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Loomans. Het woord is aan mevrouw Kerseboom van Forum en dan moeten we het even hebben over D66. Hoeft niet meer? Oké. Genoeg gezegd. Mevrouw Kerseboom.

Mevrouw Kerseboom (Forum voor Democratie): Dank u voorzitter. Ja, een paar maanden geleden heb ik het gehad over mijn geadopteerde hond Otis in het kader van wel kaders stellen. Dus ik heb in de afgelopen maanden in de praktijk ook gewoon het belang van duidelijke kaders stellen geleerd. Dus als je een hond wilt die nooit op de bank komt, moet je hem ook niet op afwijkende momenten zelf op de bank uitnodigen. Dus niet helemaal onverwacht heb ik nu gewoon een hond die de hele dag op de bank vertoeft. Ik heb geleerd dat je consequent moet zijn, dat als je goed gedrag wilt garanderen je vanaf het begin de kaders moet vaststellen zonder afwijkingen, dat je streng moet zijn zodat de regels uiteindelijk een natuurlijk onderdeel worden van het gedrag dat de samenwerking en vertrouwen tussen de spelers uiteindelijk verbetert. In Limburg hebben we dus een grote opdracht op het moment om het politiek imago te verbeteren, om het vertrouwen tussen de burger en de politiek te herstellen. Nu kunnen we aan de Limburgers ook laten zien dat we er ook echt mee aan de slag gaan door duidelijke regels vast te stellen en zonder meteen afwijkingen en ‘exceptions to the rule’ erin te bouwen, en om met deze regels dus de kans op schijn van belangenverstrengeling en het baantjescarrousel te voorkomen. Tot zover mijn eerste termijn.

De voorzitter: Dank u wel, ook voor de bijdrage in eerste termijn. Ik had eigenlijk de heer Frische nog even het woord willen geven omdat het stuk natuurlijk van het Presidium is. Ik probeer het tot een technische toelichting misschien te beperken. Laat helder zijn dat dit voorstel van GS via het Presidium komt omdat in principe de Staten de bevoegdheid heeft om de verordening vast te stellen. Het College heeft voorgesteld om die antidraaideur erin te zetten, dus inderdaad geen uitzondering en niets te doen. Dat is overgenomen in het stuk zoals het hier staat. De varianten zijn wel besproken in het Presidium maar daar is uitgekomen dat het niet aan de orde is, er kan gewoon een jaar lang niet worden gewerkt voor de Provincie en verbonden partijen. Het heeft zich overigens ook nog nooit voorgedaan in die zin, maar we moeten het voor de duidelijkheid nog eens een keer goed in dit reglement verankeren en wij voldoen daarmee ook volstrekt aan de normale standaardvoorstellen zoals die landelijk ook door BZK regelmatig als gedragscode worden voorgesteld en eigenlijk altijd overal ook zo worden overgenomen. Dus met deze tekst zoals die hier staat wijken wij dus niet af van datgene wat er in de modelcodes en dergelijke staat en dat zou de meeste duidelijkheid verschaffen en dat is ook de reden waarom het Presidium gezegd heeft: dit wordt het voorstel. Nu kunt u natuurlijk zeggen wij willen dan toch nog kijken of er uitzonderingen mogelijk zijn, er nog meer uitzonderingen mogelijk zijn. Dat is aan u. Nogmaals GS heeft gezegd dat is aan de Staten, voor ons hoeft het niet, het heeft zich nooit voorgedaan en wij kunnen ons inderdaad ook niet meteen een dwingende reden voorstellen waarom het dan wel een keer zou moeten. En als dat dan zo is dan is dat dus een nieuw feit want we hebben het de afgelopen acht jaar dus niet meegemaakt. Maar stel. Ja, dan dringt zich de dwingende reden wel vanzelf op. Maar wij kunnen ons geen theoretisch voorstel daarvan maken. Moet het dan nog zijn dat u dat nog een keer bevestigt door te zeggen als u dan wilt afwijken dan moet u langs PS komen. Ja, dat is vanzelfsprekend, want dan zouden we ons namelijk niet aan de code houden en dan komt die vanzelf bij de Staten want dan hebben we een overtreding van de code

te pakken. Dus u mag nog een keer vastleggen dat het langs de Staten moet maar materieel gezien komen we altijd langs de Staten want we hebben dan de code overtreden als we het zouden doen. Ik ben dus niet tegen een motie die dat nog een keer uitspreekt. Dus dat kan ook gezegd worden. Vindt u dat het langs de Staten moet en u wilt het geregeld hebben dan moet er wel nog een amendement worden ingediend want nu is het voorstel om het überhaupt gewoon niet mogelijk te maken. Als u zegt het moet mogelijk zijn langs de Staten, dan betekent het dat er nog een amendement, nog een tekst, moet komen want het zit nu niet in het voorstel dat ter stemming voorligt. Dat is even wat ik als toelichting zou willen zeggen. Mijnheer Heldens.

De heer Heldens (VVD): Ja voorzitter, bedankt voor de uitleg. Dan denk ik dat de oplossing nabij is. Zou u in uw hoedanigheid van voorzitter van Gedeputeerde Staten dan de toezegging kunnen doen zodat dat vastligt, en dan is het opgelost denk ik: **Gedeputeerde Staten zal nimmer afwijken van deze Gedragscode zonder Provinciale Staten daarbij te consulteren als er een dwingend belang is.**

De voorzitter: Die toezegging is bij dezen gedaan.

De heer Heldens (VVD): Dan ben ik tevreden. Dank u wel. Hamerstuk.

De voorzitter: Nee, hamerstuk kan niet meer. Dit komt vanavond wel gewoon in stemming want we hebben ook nog een amendement liggen. Ik ga naar de tweede termijn. Ik kijk even of daar behoefte aan is en ik ga weer hetzelfde rijtje langs. Is er behoefte bij mevrouw Werrij? Dat is niet het geval. Bij mevrouw Jetten? Niet het geval. Bij de heer Heldens voor een tweede termijn? Niet. Dan mevrouw Berghorst voor een tweede termijn? Niet. De heer Franssen voor een tweede termijn? Wel, want we moeten even kijken wat we dan met het amendement doen. En voor het amendement verwijs ik even als iedereen het wil volgen naar artikel 2.3 en 2.4. Die gaan daarover. Ik denk dat de heer Franssen bij 2.3 lid 2 denkt dat dat uitzonderingen zijn in de letterlijke zin maar dat zijn andere dingen die daar staan, maar goed mijnheer Franssen komt daar vanzelf waarschijnlijk op terug. Ja, de heer Franssen voor een tweede termijn.

De heer Franssen (LOKAAL-LIMBURG): Ja, even voor de duidelijkheid voorzitter, op pagina 2 van 24 daar staat en nu citeer ik even wat er in de tekst staat: “Concreet betekent dit dat artikel 2.3 en artikel 2.4.1 worden aangevuld met één van de volgende afwijkingsmogelijkheden.” Dat is de letterlijke tekst. “Het Presidium kan met redenen omkleed ontheffing verlenen voor afwijken van het betreffend artikel door GS.” Wij hebben net geconstateerd dat eigenlijk het Presidium niet de juiste plek is om hierover een keuze te maken. Dan staat bij bullet 2: “Gedeputeerde Staten kunnen gemotiveerd afwijken bij een dwingend provinciaal belang.” Dat staat er.

De voorzitter: Dit zijn de mogelijkheden die inderdaad in het Presidium aan de orde zijn geweest, maar u heeft het gewijzigd conceptbesluit gekregen voor deze vergadering en daar zijn die dingen doorgestreept, want daar staat alleen maar als besluit: “de gedragscode integriteit vast te stellen” en niet nog een standpunt te bepalen over afwijkingsmogelijkheden, want dat was de meerderheid in het Presidium om dat niet te doen. Dus er ligt niet meer dat dwingende belang en al die overwegingen zijn er niet meer.

De heer Franssen (LOKAAL-LIMBURG): Voorzitter, zo hebben wij hem dus niet eigenlijk gelezen.

De voorzitter: Nee, dat begreep ik ook. Dat is ook geen enkel verwijt. Dat snap ik. Maar nogmaals, bij het voorstel dat er nu ligt is er geen afwijking mogelijk om binnen een jaar de draaideur te laten functioneren. Dat betekent dat als om welk belang dan ook Gedeputeerde Staten vindt dat het wel zou moeten dan overtreden ze de code maar dan moeten ze vanzelf bij uw Staten aan de bel trekken en anders zal ik dat als voorzitter doen.

De heer Franssen (LOKAAL-LIMBURG): Dan ben ik heel blij. Ik dacht vanuit wat wij als fractie gelezen hebben dat wij altijd staan voor duidelijkheid. Vervolgens geeft u wat nadere duidelijkheid en wij vinden het ook heel belangrijk dat sowieso die antidraaideurconstructie dus opgenomen is, dat er geen uitzonderingen zijn en zou er een uitzondering toch nog op de een of andere manier willen plaatsvinden dan kan ik mij voorstellen en naar aanleiding van de toezegging die u heeft gedaan naar de heer Heldens toe dat u dan bij PS terug zult komen.

De voorzitter: Ja.

De heer Franssen (LOKAAL-LIMBURG): Dat vinden wij een hele normale gang van zaken. Dus die zullen wij ook zeer zeker als LOKAAL-LIMBURG dan ook ondersteunen.

De voorzitter: Misschien nog even dit. Ik ga het niet ingewikkelder maken, maar mocht dus iemand van GS Statenlid willen worden dan kom ik niet toestemming vragen bij Provinciale Staten want dat zijn dan de dingen die dus geregeld zijn in de code maar alle andere dingen, dus klussen of god weet wat allemaal, als dat een zeer dwingend belang is dan komen we altijd bij de Staten terecht. Ik neem aan dat daarmee het amendement van tafel is, mijnheer Franssen? Het amendement wordt daarmee ingetrokken neem ik aan?

De heer Franssen (LOKAAL-LIMBURG): Ja.

De voorzitter: Oké, dan wordt amendement 102 ingetrokken en de besluitvorming vindt vanavond plaats in de vergadering. Ik ga verder met de tweede termijn. Dat was de heer Franssen. Mijnheer Claassen een tweede termijn? Heeft de heer Reuser misschien nog een tweede termijn? Niet nodig. De heer Van Caldenberg een tweede termijn? Ja.

De heer Van Caldenberg (SP): Ja voorzitter, de toezegging die u gedaan heeft in de richting van de heer Heldens dat vat ik dan maar samen onder het motto dubbel genaaid houdt beter, want het mag niet en u heeft nog eens een keer bevestigd dat het niet mag en dat als we het wel gaan doen dan mag het nog steeds niet. Daar komt het eigenlijk op neer. Dus dat is hartstikke goed. Wat ik mij eigenlijk afvroeg, want dit gaat alleen puur over die antidraaideurconstructie en in dat debat over de klusjesmannen zijn er nog wel een aantal toezeggingen gedaan, bijvoorbeeld een toezegging naar aanleiding van motie 2635 en die ging namelijk over een-op-eenbenoemingen in zijn algemeenheid en dat ging erover dat daar toestemming over moest komen van Provinciale Staten. Dat zit hier nu niet in maar ik vroeg mij wel af komt dat nog want dat zou ook via het Presidium in het voorjaar onze kant opkomen en ik vraag mij even af waar dat nu hangt?

De voorzitter: Dat komt in het benoemingenkader of in het herziene benoemingenkader naar u toe, maar ik weet even niet wat het tijdstip daarvan is. Dat moet ik u schuldig blijven maar daar zit het in en

er komt een rapportage geloof ik over het benoemingenkader. Volgens mij is dat al vrij aanstaande, ook met de rapportage van het afgelopen halfjaar. Ik had eigenlijk moeten wachten op mijn tweede termijn. Eerst de heer Loomans misschien in tweede termijn? Ja.

De heer Loomans (Partij voor de Dieren): Ja dank u wel voorzitter. Ja, in het debat komt nu toch weer de mogelijkheid, of noem het maar gewoon de escape, om aan te sluiten bij mijn eerste termijn, om toch weer een uitzondering te kunnen maken via Provinciale Staten. Ik zou hier toch willen toevoegen dat ons dat niet verstandig lijkt. Voor de gewone burger valt het niet mee om College en Staten te onderscheiden. Vraagt u maar eens na in uw omgeving. En laten we eerlijk zijn, voor de meeste mensen zijn wij één pot nat. En het gaat hierbij ook om de buitenwereld, de gewone burger, die verzekerd moet en wil zijn van integriteit van de provinciale overheid als geheel. We zijn dan ook geen voorstander van uitzonderingen, om het nog maar weer een keer te zeggen, en we willen het liefst een regeling hebben die zo strak en zo helder en duidelijk mogelijk is. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Loomans Ten slotte mevrouw Kerseboom een tweede termijn? Niet. Dan is daarmee volgens mij wel de zaak in twee termijnen behandeld en stel ik voor om de vergadering te schorsen voor de drie moties en ik vraag mij even af of daar nog andere mensen voor naar binnen moeten komen, voor agendapunt 8, want dan schors ik even om naar binnen te komen. Ik wilde de lunch doen na de drie moties als u dat niet erg vindt, want volgens mij zijn de drie moties zo toegelicht en behandeld. Dus ik schors even de vergadering voor andere woordvoerders als dat nodig is voor één minuut om aan agendapunt 8, moties vreemd aan de orde van de dag, te kunnen beginnen.

[SCHORSING]

8. Moties vreemd aan de orde van de dag

De voorzitter: Dames en heren, ik heropen de beraadslagingen. Aan de orde is agendapunt 8 en agendapunt 8 zijn de moties vreemd aan de orde en als ik het allemaal goed administratief heb begrepen zijn dat er drie en dat neem ik even met u door. Dat is de gewijzigde motie 2721 ondertekend door de heer Heldens en anderen over het waterstofterrein denk ik van Weert Hamont. 2722 gaat over de Limburgse stations en de verschraling aldaar. En 2724 is over de invasieve exoten. Dan ben ik alleen een beetje onthand want ik zie geen Gedeputeerde naar binnen rennen, maar goed ik hoop dat iemand kan waarschuwen of dat ik het zo hard kan roepen dat de Gedeputeerden dat horen, omdat ze natuurlijk wel worden geacht in de buurt te komen. Maar desondanks stel ik voor om aan de beraadslagingen te beginnen. Zoals te doen gebruikelijk betekent dat dat eerst de indiener een toelichting kan geven, dat daarop kan worden gereageerd door het College en dat dan vervolgens andere fracties kunnen zeggen hoe ze daarover denken. Ik zit maar een beetje te vertragen en te vertragen. Dat heb je met die treinen. Die vertragen ook.

Mevrouw Jenneskens (D66): Misschien moet u het in dialect doen.

De voorzitter: Nog langzamer, in Maestreechs. Ja, dat is een heel langzaam dialect. Ik zal de heer Heldens vragen om in stoptreintempo hiernaartoe te komen. Ze zijn geroepen. Dat weet ik. Er is nu een intercity onderweg hiernaartoe met de juiste Gedeputeerde. Ze hadden wel al de motie gezien. Dus dat scheelt. Dat kan ik wel al zeggen. Zal ik anders nog even een paar seconden formeel

schorsen? Ik schors nog even een paar seconden, want het is wel zo netjes als de Gedeputeerde het verhaal hoort van de heer Heldens. Ik schors de vergadering tot aanwezigheid van de Gedeputeerde.

[SCHORSING]

De voorzitter: Dames en heren, wij heropenen de vergadering en dank dat de heer Heldens even heeft willen wachten, maar de Gedeputeerde is aanwezig. Dus hij kan beginnen met zijn bijdrage. Het woord is aan de heer Heldens.

De heer Heldens (VVD): Ja, dank u wel voorzitter. Natuurlijk wachten we even op de Gedeputeerde. We hebben elkaar misschien nog weleens ooit nodig en we gaan sneller vandaag dan verwacht. Dus ik begrijp het. Ik had er zelf ook niet op gerekend dat we hier nu al aan de moties vreemd toe zouden zijn. De VVD-fractie heeft een motie vreemd aan de dag ingediend over het traject Weert-Hamont. Dat is een spoortraject. Het spoor ligt er al. Je zou er zo een trein op kunnen zetten om een verbinding naar Hamont in België te krijgen, en om via die weg ook een veel snellere verbinding naar Antwerpen te krijgen, niet geheel onbelangrijk, ware het niet dat dat spoortje voorbij een Natura2000-gebied gaat waardoor een dieseltrein wettelijk niet tot de opties behoort. Zeer spijtig. Kabinet Rutte 3 had in het regeerakkoord staan: wij gaan dat oplossen, wij gaan het elektrificeren. Kabinet Rutte 3 is inmiddels gevallen. Volgende maand hebben we verkiezingen maar het is nog steeds niet geëlektrificeerd. Het is een bekend verhaal. ProRail zegt dat alles duurder wordt dan begroot. Elektrificeren kost tussen de € 50 en € 150 miljoen voor een stukje spoor van acht kilometer. De Belgen hebben hun kant klaar, betichten ons van traagheid. Daar word je allemaal niet vrolijk van als je dat leest. We hadden laatst een superinteressante informatiesessie waarvoor dank aan Gedeputeerde Staten om dat te faciliteren. Daarin werden ook technologische oplossingen gegeven, zoals een waterstoftrein gecombineerd met een trein met een pantograaf die gebruik maakt van de bovenleiding. Toen dachten we dat stukje spoor is maar acht kilometer. Dus zou je daar niet met een ander soort trein snel van start kunnen gaan door een klein waterstofcelletje of een accucelletje in te bouwen en het probleem daarmee op te lossen, elektrificatie voorlopig niet toe te passen maar er gewoon een ander soort trein op te zetten. Het verzoek aan Gedeputeerde Staten is om eens te gaan buurten bij het ministerie en om dat voor te leggen en kijken of dat een haalbaar en duurzaam alternatief is. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dat staat ook in de motie verwoord. Er is een gewijzigde motie, want in het vierde overwegende zijn twee woordjes toegevoegd, “conform wetgeving.” Daar wijs ik even op. Eerst krijgt de Gedeputeerde de gelegenheid en dan de andere fracties.

Gedeputeerde Mackus: We doen het ter plekke begrijp ik.

De voorzitter: Ja, dat mag ter plekke.

Gedeputeerde Mackus: Deze motie dat is in onze achtertuin zal ik maar zeggen, die van de heer Heldens en die van mij. Het is ook wel een interessant dossier want de laatste missing link van het grensoverschrijdende, waar we zien dat we in Heerlen-Aken nu klaar zijn en in Luik ligt de infra er in principe. Aan Duitse zijde moet in de buurt van Venlo wel nog wat gebeuren maar in feite kun je daar gewoon rijden Alleen hier ligt nog acht kilometer spoor waar we eigenlijk afspraken met de Vlamingen hebben gemaakt - maar de Belgen zijn eigenaar, die gaan over het spoor en het Vlaams gewest gaat over de weg - om daar middelen bij elkaar te brengen. Inderdaad wat de heer Heldens zegt klopt ook.

Heb je een andere oplossing? Ik zou aan de heer Heldens en de andere indieners willen verzoeken even de motie aan te houden om de volgende redenen. De NMBS heeft uitgesproken eigenlijk deze maand met een businesscase te komen met rijden, want de winst zit hem er wel in dat die elektrische trein nu stopt in Hamont en die kan dan mooi doorrijden naar Weert. Voor waterstoftreinen moet je naar het hele tracé van Antwerpen kijken hoe dat dan in elkaar zit. Dus dat is één. En weet dat de Belgische Kamer, zeg maar de Tweede Kamer daar, een resolutie heeft ingediend op dit tracé om daar snelheid te maken. Ik wil voorstellen dat ik even die informatie naar u toe doe komen in de mededeling, wat daaruit is gekomen en de stand van zaken, en wij zullen even navragen wanneer we die businesscase verwachten van de NMBS, want met de staatssecretaris hebben we de afspraak gemaakt dat zij wil doordenken op de infrastructurele kosten zodra NMBS ook de kosten in beeld heeft. De NS rijdt niet op dit stuk. Dus dan moet het van de NMBS komen nu. Er is maar één aanbieder. Dus daarom moeten zij ook met een businesscase komen, of dat dan uiteindelijk elektrisch is waar zij doorrijden vanuit een bestaande trein of een volledige nieuwe trein, maar dan een kort stuk van acht kilometer van een volledig nieuwe trein. Daarom verzoek ik eerst even om te kijken dat wij die informatie van de NMBS hebben. Ik begrijp uw haast want het kabinet is al demissionair, maar op het moment dat wij nu dit erin gaan gooien bij de NMBS dan willen wij eerst die businesscase hebben dat we zeggen wat hebben we nu, hoe staat die ervoor en hebben we dan een alternatief.

De voorzitter: Eerst de heer Heldens. Zeker dat is ook de bedoeling en dan andere fracties en ik zag al wat vingers.

De heer Heldens (VVD): Ja dank u wel, voorzitter. Dank ook aan de Gedeputeerde voor de laatste stand van zaken. Wat ons betreft heeft dit echt al veel te lang geduurd, duurt het veel te lang, en als er straks een businesscase uitrolt dan moeten we nog steeds aan de Nederlandse kant een heel stuk gaan elektrificeren. Dus wij maken ons wel zorgen over het tijdspad, het hele traject dat wij dan nog in moeten gaan voor alle infrastructurele werkzaamheden. Vandaar dat de motie ook niet zo heel scherp is. Die is om aan te dringen op een spoedige oplossing en dit mee te nemen in een oplossingsrichting en kijken of dit haalbaar is. Ik voel er ook wel wat voor om die motie een maand aan te houden als wij komende maand informatie krijgen waaruit zou blijken dat deze motie overbodig is, maar toch verzoek ik u dan om in uw achterhoofd deze wens te houden en deze aangedragen oplossingsrichting. Dus met die toezegging wil ik hem best een maand aanhouden maar nog niet afvoeren.

Gedeputeerde Mackus: Nee, dat lijkt mij ook volledig logisch. **Ik denk dat ik het volgende ook toezeg**, want wij willen vooral dat de NMBS geen alibi krijgt om te zeggen “dat is een nieuw element, dan denken we er nog eens opnieuw over na.” We willen juist die businesscase hebben en misschien is het ook goed **dat wij in die stand van zaken ook even aangeven van wat zou dat betekenen voor waterstof, dat we even gewoon puur onze informatie die wij hebben, nog niet uitgekristalliseerd maar eerst een beeld, ook naar uw Staten meegeven** dan en dan kunt u dan inderdaad de motie alsnog in stemming brengen.

De heer Heldens (VVD): Dank u wel. Ik heb nog één vraag aan de Gedeputeerde als u mij toestaat, voorzitter.

De voorzitter: Nu u er toch staat.

De heer Heldens (VVD): Ja precies, nu ik hier toch sta. Hebt u dan ook meer duidelijkheid over infrastructurele werken aan Nederlandse kant want ProRail heeft daar een hele, hele royale schatting gegeven over wat dat gaat kosten. De gemeente Weert heeft geld gereserveerd. De Provincie Limburg heeft wat geld gereserveerd. Daar gaan we er bij lange na niet mee komen. België heeft een ander voltage of een andere stroomsterkte dan het Nederlandse net. Kunt u dan ook aangeven hoe we dat stuk op gaan lossen technisch dan bedient u ons op onze wenken?

Gedeputeerde Mackus: Misschien heel kort daar nu al wat over. Ik zal ook wat in de mededelingen laten opnemen, gewoon de stand van zaken rondom dit tracé. Er ligt een rekensom die hoog ligt. Die geeft u zelf in de motie ook aan en wij hebben eigenlijk met I&W afgesproken wij zien wel kansen om die omlaag te brengen, maar het is ook afhankelijk van de NMBS. Kijk, voor ons gaat het gewoon om personenverkeer. In theorie zou ik zeggen, houtje-touwtje dat klopt dan niet, maar wil je op een nette manier binnenkomen zonder hoofddragende spanningssluizen en dan kun je de kosten beperken. Tegelijkertijd als je het tiptop wilt hebben dan zou je bijna aan de IJzeren Rijn gaan denken en dat willen wij niet per se. Dus dat is het spanningsveld waar wij mee zitten, maar we hebben de afspraak gemaakt dat we de bereidheid hebben om met het ministerie en ProRail te kijken of we die kosten fors omlaag kunnen brengen naar een praktische oplossing, maar dat doen we zodra we de businesscase van de NMBS hebben en daar zijn we nu al lang op aan het wachten. Daarom ook dank dat u die motie wilt aanhouden want we willen ze geen alibi geven om weer uit te stellen bij NMBS.

De heer Heldens (VVD): Dank u. Wij houden de motie een maand aan. Dan hebt u een stok achter de deur.

Gedeputeerde Mackus: Dank u wel.

De heer Heldens (VVD): Dank u.

De voorzitter: Dank u wel, ook mijnheer Heldens. Dan kijk ik even of er toch nog even behoefte is aan een bijdrage. Van de plaats kan niet. Sorry, u moet hiernaartoe komen. Sorry, excuus. Ook zie ik D66 en de SP. De motie is aangehouden.

De heer Baneke (GroenLinks): Dank u wel, voorzitter. Het is eigenlijk een opmerking zowel naar de indieners van de motie als aan de Gedeputeerde. Maar ook GroenLinks heeft die bijeenkomst gezien en de informatie tot zich genomen die daar verspreid werd en één van de opties was een trein waar drie verschillende modaliteiten qua energieverstrekking dan wel absorptie werden geïntegreerd. Eén daarvan was een accu. Dus misschien is dat nog wel een veel simpeler optie dan waterstof.

De heer Heldens (VVD): Dat staat in de motie.

De heer Baneke (GroenLinks): Dan heb ik niets meer te zeggen. Dat stop ik met praten.

De voorzitter: Dat staat in de aangehouden motie. Mevrouw Jenneskens en dan de heer Van Caldenberg.

Mevrouw Jenneskens (D66): Ja voorzitter, ik of eigenlijk niet ik maar een van mijn collega's die veel meer verstand heeft van spoor vroeg zich eigenlijk het volgende af. Waar wij mee worstelen is dat wij

dit eigenlijk een heel sympathiek plan vinden en het heel goed zouden vinden om dit te gaan onderzoeken maar tegelijkertijd dat wij veel ambities hebben en dat we ze vooral ook willen realiseren. We hebben ook nog de Maaslijn en we hebben VDL. We hebben internationaal spoor en noem het maar allemaal op. We willen ook graag naar Duitsland. Onze vraag was eigenlijk in het licht van al die ambities hoe het College dat ziet en wat het meest verstandige zou in de richting van een nieuw kabinet om te werken met een meer samenhangend bid of wat dan ook om die lobby ook goed te voeren, want wat ons betreft willen wij het liefste veel meer spoor maar op het moment dat we alleen naar Den Haag te kijken om ook buiten de randstad infra aan te leggen dan is dat hartstikke terecht maar tegelijkertijd vragen wij ons af of we niet ook meer prioriteiten zouden moeten stellen om te zorgen dat het ook daadwerkelijk gerealiseerd wordt en hoe het College dat ziet, of wij daar zelf wat meer over na zouden moeten denken of dat we gewoon alles gaan vragen in Den Haag en dat zij dan uiteindelijk een keuze maken.

Gedeputeerde Mackus: Er kan nooit genoeg geld naar de regio gaan op de eerste plaats. Ik heb daar twee reacties eigenlijk op. De eerste is wel dat wij risicodragend beheerder in Landgraaf-Herzogenrath en in de Maaslijn. Dit College heeft niet de ambitie om risicodragend in spoordossiers te gaan zitten, zeker bij dit tracé niet. Dat wil niet zeggen dat je uiteindelijk niet een beetje moet bijdragen, en we hebben nu wat geld gereserveerd, € 4 miljoen, en de gemeente Weert € 2 miljoen, wat ik ook knap vind van de gemeente Weert voor zo'n dossier, als dat genoeg is om te zeggen we trekken ze over de streep en het Rijk voert het uit. Dat is de strategie daar. Uw andere verzoek is wat doet het in het licht van alle investeringsvragen? Hier grensoverschrijdend blijft wel een heel apart punt. Als je kijkt naar een investering in spoor die de volgende investering die altijd goed is, buiten de Maaslijn waar bij het Rijk ook nog een vraag ligt, is alles rondom Eindhoven, want dat is de knoop en die is heel belangrijk. Maar in het licht van waar de Belgen mee bezig zijn, de Vlamingen mee bezig zijn, blijft grensoverschrijdend altijd aandacht vragen. Dat is toch een ander metier zonder te zeggen Eindhoven is voor het directe verkeer belangrijker maar wat betreft deze verbinding zegt de heer Heldens dat hij het raar blijft vinden dat het laatste stukje spoor in het luchtledige zit. Dus ik denk wel dat het goed is. En ook in het dossier van het MIRT ziet u in de prioritering dat wij volop op Eindhoven zitten, maar deze laten wij in ieder geval niet los.

Mevrouw Jenneskens (D66): Maar voorzitter, zou het dan een idee kunnen zijn dat u ons daar een brief over zou willen sturen of dat u al die opgaven en kansen die u daarin ziet ook in het licht van een nieuw kabinet voor ons nog een keertje op een rijtje zet en dat we dan ook kunnen kijken wat vanuit Limburg de meest verstandige kansrijke inzet zou zijn richting Den Haag?

De voorzitter: Op het gebied van spoor.

Gedeputeerde Mackus: Ik was aan het kijken. **We zijn ook bezig natuurlijk als College voor de brede inzet voor het kabinet en daar zullen we natuurlijk uw Staten ook in meenemen. Ik denk dat we daar specifiek even aandacht vragen voor de passage rondom spoor hoe daar onze inzet zal zijn.**

Mevrouw Jenneskens (D66): Dank.

Gedeputeerde Mackus: In het licht van de totale inzet denk ik dat dat wel gebeurt.

De voorzitter: Ja. Dank u wel. Dan nog de heer Van Caldenberg en dan gaan we naar de volgende motie.

De heer Van Caldenberg (SP): Ja voorzitter, de verkiezingen komen eraan. Dat hoor je wel. Je ziet dat als zo'n VVD-minister nog niet over de brug gekomen is dat de VVD vanuit de Staten dan probeert dat een beetje weg te poetsen. Dat vind ik wel heel goed, maar de Gedeputeerde zei in eerste instantie iets en dat intrigeerde me wel een beetje. We hebben een afspraak met de Vlamingen maar de grond is van de Belgen en toen dacht ik hoe zit dat precies, en met wie hebben we afspraken en zitten we bij de goede aan de deur, en wie moet er straks over de brug komen. De Gedeputeerde zei al, wij willen eigenlijk liever niet meer risicodragend in projecten zitten. Dat snap ik ook nog. Maar wie gaat het vlot trekken?

De voorzitter: Ja, goede vraag. De Gedeputeerde.

Gedeputeerde Mackus: In de Belgische politiek heeft de Nederlandse ambassadeur me ooit uitgelegd als u dat begrijpt dan heeft u niet begrepen hoe het werkt in België. Dus ik weet niet precies waar het zit. De Vlamingen hebben daar een rol in. Die willen vooral dit doen, maar het Vlaams stuk spoor is ook een bijdrage. De minister van mobiliteit, Lydia Peeters, heeft dat ook uitgesproken. Er is nu een nieuwe minister gekomen in België die ook spoor hoog in het vaandel heeft staan. En er is deze week in het parlement ook een resolutie, het heet daar geen motie maar resolutie, over dit stuk spoor ingediend wat ik ook naar de heer Heldens heb toegezegd dat we dat ook aan uw Staten zullen meegeven. Maar dit stukje spoor dat geëlektrificeerd moet worden is eigenlijk van Nederland, het Rijk. Wij vinden het ook een Rijksverantwoordelijkheid. Het staat ook in het kabinetsakkoord, dat nu weliswaar demissionair is, maar daar vinden wij ook dat de bal ligt. Alleen voor het meedenken en het meelobbyen voelen we wel verantwoordelijkheid maar dan kijk ik ook in het licht van de toezeggingen richting mevrouw Jenneskens dat dat altijd een samenhang met zich mee moet brengen, maar wij vinden het Rijk voor dit stuk verantwoordelijk. Wij praten met veel mensen in België om ze in een goede stand te krijgen maar uiteindelijk beslist de staatssecretaris en die is inderdaad van D66, maar daar werken we fijn mee samen, mevrouw Jenneskens.

De voorzitter: Daarmee is in ieder geval wat mij betreft motie 2721 aangehouden, maar de beraadslaging heeft daar voldoende over plaatsgevonden. Ik ga naar motie 2722. De eerste indiener is mevrouw Berghorst en zij krijgt de gelegenheid om het toe te lichten. Er staan tien fracties onder. We gaan niet puzzelen welke fracties er niet onder staan. We kijken even welke fracties er wel onder staan. Mevrouw Berghorst.

Mevrouw Berghorst (PvdA): Ja voorzitter, als je geen beperking hebt, dan is reizen met de trein eigenlijk een no-brainer om het maar even zo te zeggen. Je staat er niet bij stil dat het ook ingewikkeld kan zijn. Ik heb een broer en die heeft een verstandelijke beperking. Hij kan reizen met de trein, maar dan moet er niets fout gaan. Dan moet de trein niet zomaar op een ander perron staan of vertraging hebben of stilstaan onderweg, noem het op, alle calamiteiten die kunnen voorkomen als je met de trein reist. Als dat dan wel gebeurt dan zit hij in de trein en dan is hij in paniek of dan staat hij op het perron en weet hij niet wat hij moet doen. Hoe fijn is het dan voor hem maar ook voor ons als mantelzorgers en ontvangers van deze persoon die in de trein zit, dat er mensen van de NS zijn die hem kunnen helpen. Voorzitter, ik las in de krant dat de NS voornemens is om in Limburg alle stations met uitzondering van station Maastricht te ontdoen van servicemedewerkers zeg maar. We hebben er

al heel veel niet meer maar er komen er nog minder. Dadelijk is alleen station Maastricht nog het station waar nog een loket is waar iemand een vraag kan stellen en op geen enkel ander station in Limburg, ook Heerlen niet, ook Venlo niet, ook Roermond niet, kunnen mensen die het moeilijk vinden om met de trein te reizen nog hulp krijgen. Ja, ze kunnen hulp krijgen, via de klantenservice, maar als je ooit eens met een klantenservice van welke organisatie dan ook ooit hebt gebeld dan weet je dat die per definitie ook superontoegankelijk zijn. Ik vind het principieel onjuist dat je dit doet. En ik weet dat we er in dit huis niet over gaan. Dat weet ik. Daarom heb ik gekeken naar waar we wel over gaan en waar we over gaan is de gesprekken die wij voeren, de gesprekken die wij voeren met de directie van NS en de gesprekken die wij kunnen voeren met de staatssecretaris van infrastructuur. Vandaar dat ik u oproep om bij beiden te pleiten voor het behoud van servicemedewerkers en loketvoorzieningen voor de mensen voor wie treinreizen niet vanzelfsprekend is. Dan heb ik het over mensen met een verstandelijke beperking, maar ik heb het ook over heel veel ouderen, ik heb het over mensen die minder digitaal vaardig zijn, over laaggeletterden en ik heb het over mensen die door financiële problemen in een beschermingsbewind zitten en geen pinpas hebben en daar dus geen kaartjes kunnen kopen in een automaat. Voor die mensen moeten wij ervoor zorgen dat dit plan niet doorgaat. En ik hoop dat u met deze motie in de hand, breed gesteund in de Staten, naar Den Haag zult trekken om dit pleidooi daar vurig te voeren.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Berghorst voor deze toelichting. Ik kijk even naar de Gedeputeerde voor een antwoord.

Gedeputeerde Mackus: Dank u wel, voorzitter. Ja, ik ben het helemaal eens met mevrouw Berghorst dat mensen ongeacht hun persoonlijke omstandigheden toch goed met het openbaar vervoer moeten kunnen reizen. Daarom moet de service daar goed op ingericht zijn. Wat we merken is wel dat er bijna geen gebruik van gemaakt wordt. NS en Arriva werken al samen op die stations en beide hebben hetzelfde probleem. Dus het is niet alleen richting de NS wat u zegt maar het geldt ook voor onze eigen concessie. Dus we zien dat er heel weinig gebruik van wordt gemaakt. Dus dat is de reden dat er gekeken wordt, ook Arriva doet dat, naar wat doen we met die loketten. Dus ik snap uw oproep maar ik ben wel aan het kijken of wij ook de ruimte krijgen dat we met Arriva, en zij zijn in samenspraak met NS, naar een oplossing gaan. Want ik kan me voorstellen dat het loket of de service op een andere manier ingericht wordt dat in ieder geval voor de doelgroep iets geregeld wordt. Daar is het u om te doen. Daar is het dit College om te doen. Dat zeg ik ook namens mevrouw Brugman toe die deze gesprekken voert, maar dat kan ook betekenen dat het anders ingevuld wordt en wat anders is daar hebben wij het gesprek over. **Ik zeg u dat toe vanuit het College dat wij die gesprekken gaan voeren over wat dan een goede oplossing is en we laten die oplossing ook zien aan uw Staten.**

De voorzitter: Ja, u had nog een korte reactie.

Gedeputeerde Mackus: Als we hem zo mogen duiden dan nemen we die motie ook over. Dat wil ik u nog zeggen.

Mevrouw Berghorst (PvdA): Dat is natuurlijk altijd mooi en ja u mag die motie zo duiden. Zij moet werkbaar voor u zijn. Waar het mij om gaat en waar het denk ik iedereen die deze motie heeft ondertekend om gaat, is dat mensen niet in de kou komen te staan door deze maatregel. Ik weet dat er niet veel gebruik van wordt gemaakt. Maar weet je wat het gekke is? In Sittard hebben we

inmiddels zo'n station waar geen mensen meer zijn en wat daar nog wel is zijn vier mensen van de spoorwegpolitie en die vier mensen van de spoorwegpolitie doen nu allerlei taken die niet in hun takenpakket vallen, want zij lopen met handboeien rond. Dus zij hebben andere taken. Maar zij zijn nu de mensen die het Kruidvatkaartje niet begrijpen aan het helpen met uitchecken bij de paaltjes om eens een voorbeeld te noemen. Dus het punt is dat er waarschijnlijk veel meer behoefte aan is dan dat de NS en Arriva denken en het feit dat er geen gebruik van gemaakt wordt kan ook betekenen dat het niet bekend is, dat er angst is, dat er vrees is om met het OV te reizen. En wat wij met zijn allen belangrijk vinden is dat meer mensen gebruikmaken van het OV en dus moet je het op zo'n manier inrichten dat dat goed kan. Dus van mij krijgt u alle gelegenheid om naar een werkbare oplossing te zoeken als we er maar wat aan doen.

De voorzitter: Dank u wel.

Gedeputeerde Mackus: Dat is een hartenkreet die we volledig kunnen onderstrepen als College.

De voorzitter: Ja, we nemen hem over. Dan de heer Heldens nog die er ook onder staat.

De heer Heldens (VVD): Ja voorzitter, zou ik als mede-indiener ook even een kleine toelichting en een overweging van onze kant mee mogen geven aan het College? Wat voor ons in ieder geval belangrijk is dat is dit. De Gedeputeerde geeft aan er wordt nu weinig gebruikt van gemaakt. Dat is natuurlijk moeilijk meetbaar. Meet je weinig gebruikmaken van een informatieloket als hoeveel kaartjes worden verkocht aan het loket of hoeveel verwarde mensen per jaar worden daar op tijd gesignaleerd, ook al zijn het er maar één of twee per jaar, of een signaalfunctie voor als er rellen dreigen te ontstaan, ongeregeldheden dreigen te ontstaan. Het wordt anders wel een heel erg kil station zonder sociale controle op elkaar. Haal die ene laatste medewerker die daar bijvoorbeeld in Venlo zit alstublieft niet weg op een station. Dat lijkt ons penny wise pound foolish. Het is ook voor die internationale reiziger. Wij zijn Limburgers. Wij stralen altijd uit dat wij een gastvrije provincie zijn. Ik reis heel veel. Overal op de wereld waar ik kom als ik er niet uitkom, als ik dat Italiaanse systeem niet snap, weet je, net als de Belgische overheid, dan is daar iemand. Hij spreekt niet zo goed Engels maar wij komen daar wel uit. Maar wat straalt het uit als een Duitser bij ons op het station staat en hij wil wat weten en hij ziet alle Nederlanders voorbijrennen maar hij ziet geen enkele medewerker van de NS terwijl hij net een kaartje van € 40 gekocht heeft aan de automaat. Laat die gastvrijheid alstublieft niet verloren gaan en neem dat alstublieft ook mee naar de relevante instanties. Dank u wel.

Gedeputeerde Mackus: Dat is een heldere oproep van de heer Heldens en ik denk ook dat we in die afweging waar we die gesprekken voeren ook duidelijk in beeld moeten hebben wat de afwegingscriteria zijn en kaartjes zullen terecht niet de enige zijn.

De voorzitter: Oké, dank u wel. En dan nog de heer Van Caldenberg als laatste.

De heer Van Caldenberg (SP): Ja voorzitter, ik ben ooit een keer op werkbezoek geweest bij de RD4 en RD4 heeft in Parkstad de afvalverzamelpunten. Het zal u verbazen maar een gemiddelde inwoner van een gemeente komt ongeveer één keer in de vijf jaar of tegenwoordig één keer in de tien jaar op een gemeentehuis en verder hoeven ze er eigenlijk niet te zijn, maar op zo'n milieupark komen ze toch vier/vijf keer in een jaar. Als het gaat over medewerkers vertelden ze me op het milieupark dat de mensen op het milieupark eigenlijk het uithangbord zijn van de overheid. Als het gaat over onze

nationale trots, over onze nationale spoorwegen, dan gaan mensen waarschijnlijk nog veel vaker per jaar mee en de mensen die daar werken zijn per definitie van de Nederlandse overheid zou ik bijna zeggen het uithangbord. En tegen die mensen die eigenlijk het belangrijkste zijn, zeggen wij nu eigenlijk we kunnen u ook wel vervangen door een computer. Dat is toch niet de samenleving die wij met zijn allen willen, wat wij willen uitstralen.

De voorzitter: Volgens mij horen wij nog niets verkeerds. Nee. Eens. Nogmaals, de motie wordt overgenomen. Zij kan vanavond wel gewoon in stemming denk ik. Dan nemen we haar met algemene stemmen aan of zoiets.

Mevrouw Berghorst (PvdA): Het is gewoon een signaal.

De voorzitter: Ja dat snap ik. Dat is helder. Dan kom ik bij motie 2724, ingediend door de heer Loomans en dat gaat over de invasieve exoten. Ik probeerde het vanochtend al bij het hamerstuk, maar nu komt het toch als motie.

Gedeputeerde Mackus: Ik zat vanochtend al klaar om een beetje mee te knikken, maar dat was niet nodig dus?

De voorzitter: Nee. Dan moet ik alleen even zeggen voor de mensen die denken waar hebben ze het over, dat het gebruikelijk is bij moties vreemd aan de orde van de dag dat je dat niet indient over stukken die op de agenda staan. Maar we laten het nu even toe omdat er wat misverstand was. Vandaar. Mijnheer Loomans.

De heer Loomans (Partij voor de Dieren): Dank u wel, voorzitter. Wij vinden het goed dat de bescherming van de Limburgse biodiversiteit voorop staat in onze aanpak van invasieve exoten en we begrijpen dat het daarom soms noodzakelijk is om in te grijpen in een verstoord ecosysteem. Maar na dit ingrijpen moeten wij wettelijk gezien herstelmaatregelen nemen. We denken dan bijvoorbeeld aan herplanten van inheemse soorten na kap van een exoot. Dat missen we nog in de Limburgse aanpak en daarvoor dienen wij deze motie in. Door herplant van inheemse soorten herstelt een verstoord ecosysteem zich beter en het werkt preventief tegen een volgende exotisch invasie. Een beuk planten voor een gekapte Amerikaanse eik, het lijkt ons niet dat iemand hiertegen kan zijn, ook de Gedeputeerde niet. **We horen dan ook graag zijn reactie op onze motie om herplanting met inheemse soorten op te nemen in de Limburgse aanpak en horen graag of hij hierop een toezegging kan doen.** Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Loomans. Het woord is aan de Gedeputeerde.

Gedeputeerde Mackus: Dank u wel. **Ja, dat kunnen wij doen.** Het is dus wel zo dat het niet altijd geldt voor alle soorten. Het gaat meer om waar het nodig is dat we moeten herplanten. Dat zullen we in de subsidievoorwaarden een plek geven, want soms is het zo dat juist de natuur zichzelf herstelt, maar daar waar het nodig is zullen wij dat doen en op die manier kunnen wij prima hier invulling aan geven.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Loomans.

De heer Loomans (Partij voor de Dieren): Is dat de toezegging zodat wij hem niet meer in stemming hoeven te brengen?

Gedeputeerde Mackus: Ja.

De heer Loomans (Partij voor de Dieren): Mag ik er dan ook van uitgaan dat de termijn dat dit geldt van nu is tot en met de totale looptijd van het plan van aanpak?

Gedeputeerde Mackus: Oké. Dat wordt gewoon meegenomen.

De heer Loomans (Partij voor de Dieren): Ja prima.

De voorzitter: Dan wordt de motie daarmee ingetrokken. Dan weet u dat. 2724 wordt ingetrokken op basis van de toezegging die door de heer Mackus net gedaan is. Daarmee ben ik aan het einde van agendapunt 8 en ben ik bij agendapunt 9. Dat is de sluiting.

9. Sluiting

De voorzitter: Ik verzoek u dadelijk bij het verlaten in ieder geval de coronarichtlijnen in acht te nemen. Vanavond is om half zeven daadwerkelijk de start van de stemvergadering en daartoe verzoek ik iedereen om vanaf zes uur, uiterlijk kwart over zes, al te beginnen met in te loggen en te oefenen, dat we u kunnen zien enzovoorts, want wij hebben gemerkt dat als wij afficheren dat we om zes uur beginnen dat we pas om kwart voor zeven bezig zijn. Voor de mensen thuis die toch graag willen weten wat deze Staten besluiten is dat toch vervelend. Dus de oproep is om vanaf zes uur te beginnen met in te loggen en u kenbaar te maken enzovoorts zodat we om half zeven daadwerkelijk kunnen beginnen. Ten slotte heeft mij een bijzonder verzoek bereikt en dat is of wij de politieagent de heer Evers, Dick Evers uit Venlo, vandaag willen feliciteren met zijn verjaardag en dat heeft te maken ook met de inzet die hij de afgelopen weken gepleegd heeft op het veiligheidsdossier en het komt zo sympathiek deze vraag dat ik dat niet kon weigeren. Dus bij dezen namens u allen, de heer Evers van harte proficiat, en daarmee sluit ik deze vergadering. De vergadering is gesloten.

(Einde van de vergadering om 13:37 uur)

De notulen van de vergadering van 5 februari 2021 zijn door Provinciale Staten goedgekeurd in hun vergadering van 9 april 2021.

Dhr. mr. A.O.J. Pregled, griffier

Dhr. drs. Th.J.F.M. Bovens, voorzitter